

**TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
ABSZTRAKTOK**

**BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS
GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM**

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

2020. NOVEMBER 12.

SZEKCIÓK

Alkalmazott pedagógia szekció.....	2
Kommunikáció, Szociológia, Filozófia szekció.....	12
Környezet- és regionális gazdaságtan szekció	21
Környezetmenedzsment, vállalati fenntarthatóság szekció.....	30
Közgazdaságtan szekció.....	38
Marketing szekció	46
Menedzsment szekció	55
Pénzügyek szekció	63
Termékmenedzsment és pszichológia szekció	71
Testnevelés és sporttudomány szekció.....	82
Üzleti jog szekció.....	92

Alkalmazott pedagógia szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-alkped>

Elnök: Dr. Benedek András (Műsz. Ped. Tsz.)

Egyetemi teljesítmény előrejelzése pszichológiai faktorok és korábbi tanulmányi eredmények alapján

Stumphauer Nóra (Matematikus mesterképzési szak (MSc) képzés, mesterképzés (MA/MSc) szak)

Konzulens: Molontay Roland (Sztocha), Dr. Séllei Beatrix (Erg. és Pszich. Tsz.)

A hallgatói sikeresség és az egyetemi tanulmányi teljesítmény demográfiai és pszichológiai faktorokkal, illetve korábbi tanulmányi eredményekkel való előrejelzése az elmúlt években nagy érdeklődést váltott ki világszerte. A kérdéskört Magyarországon is vizsgálták már, elsősorban arra vonatkozóan, hogy a középiskolai teljesítményből hogyan jósolható az egyetemi sikeresség.

Munkám során a célunk az volt, hogy a korábbi kutatásokat kiegészítsem, és a pszichológiai faktorok vizsgálatával komplexebb képet kaphassunk a hallgatók teljesítményét befolyásoló tényezőkről. Dolgozatomban kétféle adatot fésültem össze, egyrészt rendelkezésemre állt a Dr. Séllei Beatrix által pszichológiai tesztek segítségével gyűjtött adat a BME Gazdaság-és Társadalomtudományi Kar (GTK), valamint a Villamosmérnöki és Informatikai Kar (VIK) hallgatóira vonatkozóan, másrészt a Központi Tanulmányi Hivatalban tárolt adminisztratív adatok, a korábbi és az egyetemi teljesítményre vonatkozóan. Az adatok előfeldolgozása után a teljes adatsorra vizsgáltam az egyes pszichológiai faktorok és faktorcsoportok predikciós erejét a tanulmányi teljesítmény becslésére haladó statisztikai módszerekkel (gépi tanulási technikák). Azt tapasztaltam, hogy valóban léteznek olyan faktorok, mint a coping, PANAS, PERMA, EPI, sikeresség, melyek inkrementális erőt mutatnak a középiskolai teljesítménymutatókhoz képest az egyetemi sikerességre vonatkozóan. Második lépésként különválasztottam a VIK és GTK karok hallgatóit, és az összehasonlítás során azt találtam, hogy a VIK esetében a pszichológiai faktorok jóval kisebb prediktív erővel bírnak a későbbi egyetemi teljesítményre, mint a GTK-s hallgatók esetén. A GTK-s hallgatók esetében azonban a pszichológiai faktorok prediktív ereje egyértelműen kimutatható volt. Ebben az esetben a tényezők közül a coping, az EQ intraperszonális része, az EQ hangulat és motiváció része, a sikerkereső attitűd és az EPI dominált. Ez alapján sikeresen igazoltam, hogy a GTK-s hallgatók esetén a pszichológiai faktorok inkrementális prediktív erővel bírnak a középiskolai eredményekhez képest. Ez a felismerés segítséget nyújthat olyan új módszerek kidolgozásában, melyek pszichológiai oldalról segítik a tanulók teljesítményének javítását a megfelelő faktorok erősítésével.

A digitális munkarendű oktatás korszerű tanulástámogatási lehetőségei, digitális eszközrendszerek útján

Bakos Zoltán (Tanár – mérnöktanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Dr. Molnár György (Műsz. Ped. Tsz.)

A digitális munkarendű oktatás korszerű tanulástámogatási lehetőségei, digitális eszközrendszerek útján

A tudományos dolgozat alapvető célja, az infokommunikációs eszközök, rendszerek, ellenőrzési technikák elméleti háttérének áttekintésén túl, a gyakorlati hatását és hasznosulását az oktatás színterén. Ennek keretében megvizsgálom a tanulási környezetek szerepét a mai tanítási-tanulási folyamatban. Ezen kívül a másik fókuszpontba a digitális munkarendű oktatás és tanulás jelentőségét térképezem fel a mai oktatási rendszerben, megvizsgálva a hagyományos oktatási rendszert és a jelenlegi járvány miatt kialakult távoléti rendszert. Vizsgálódásaimat saját empirikus felméréssel is alá kívánom támasztani, melyek a felmerült nyitott kérdésekre is választ adnak.

Kulcsszavak: digitális munkarend, IKT rendszerek, tanulási környezetek, hatékonyság

Szalmák rengetegében

Berezvai Orsolya (Tanár – mérnök-tanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak), Sebestyén Marcell (Tanár – mérnök-tanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Nagy Katalin (Műsz. Ped. Tsz.)

A pályaválasztás az emberi élet egyik legmeghatározóbb döntése. Persze az is látható, hogy huszonegyedik század munkaerőpiacának változékonyságából fakadó folyamatos önfejlesztési és önképzési kényszer magában hordozza a pályaváltás lehetőségét. Ennek ellenére az első végzettség megszerzése egyértelműen jelentős hatást gyakorol az egyén nemcsak munkahelyi életére, hanem egész emberi létezésének alakulására. A személyiséghez jól illeszkedő szakma, tevékenységkör megtalálása elengedhetetlen feltétele a motiváció hosszú távú fenntartásának és ezáltal egy sikeres életpálya befutásának. Sőt, talán nem túlzás azt állítani, hogy egy örömmel teli élet megteremtésének is alappillére.

Azt látjuk, hogy az általános iskolát befejező gyermekek számára különösen nagy nehézséget jelent egy olyan közép-fokú intézmény kiválasztása, amelyben ténylegesen egy adott szakma elsajátítására van lehetőség. Ennek legfőbb oka, hogy a fiatalok egyáltalán nincsenek tisztában az egyes szakmák valódi mibenlétével, az általuk kínált lehetőségekkel.

Ennek fényében kritikus fontosságú, hogy a választási helyzetben lévő középiskolások megfelelő képpel rendelkezzenek az előttük álló karrierlehetőségekről. Ezáltal ne kizárólag családi vagy társadalmi nyomásra, esetleg szubjektív véleményekre és félinformációkra, vagy pusztán a véletlenre alapozva legyenek kénytelenek meghozni a döntést a szakmaválasztással kapcsolatosan.

Az internet számos lehetőséget kínál a probléma megoldására, például pályaválasztási portálok, illetve YouTube-videók formájában. Ezeket elemezve szeretnénk kifejleszteni egy saját weboldalt, amelyen a legfontosabb információk mellett olyan egyperces videókat mutatunk be, amelyek figyelemfelkeltő és lényegre törő módon adhatnak tájékozási pontot az egyes szakmákról a közép-fokú tanulmányok megkezdése előtt álló fiatalok számára.

Kutatásunkban ezt az általános és középiskolások gyermekeknek szóló pályaaorientációs platformot, illetve az ezzel kapcsolatos kérdőíves adatgyűjtés eredményeit szeretnénk bemutatni, arra összpontosítva, hogy a látogatók mennyire tartották hasznosnak és jól használhatónak az általunk létrehozott felületet.

A későbbiekben szeretnénk, ha a platform nyitott lenne, amelyen – egy megadott szempontrendszer alapján – bárki bővíteni tudja a videók sorát, egyre több szakmát bemutatva.

Online oktatási környezetben is alkalmazható élménypedagógiai elemek megjelenítése a gazdasági szakképzésben

Hajdu Vanda (Tanár – közgazdász tanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Nagy Katalin (Műsz. Ped. Tsz.)

A dolgozatom célja kettős, egyrészt, hogy az általános vélekedés szerint száraz pénzügy – számvitel oktatásban bemutassak olyan élménypedagógiai elemeket, melyek használata élvezetesebbé, érdekesebbé teszi a tananyag elsajátítását, a játszva tanulás élményét adva ezáltal a tanulóknak. Másrészt, hogy olyan elemeket ismertessek, melyek a virtuális térben is megállják a helyüket. Ez utóbbinak különös aktualitást ad a COVID vírus miatti digitális oktatás, mely gyakorlatilag minták és kidolgozott sémák nélkül, módszertani és technikai nehézségekkel terhelve egyik napról a másikra szakadt a pedagógus társadalomra, tanulókra, családokra.

A hipotézisem, hogy a tanulók érdekesebbnek találják a felkészülést az élménypedagógiai elemek alkalmazásával véghez vitt tanítás során, mint a hagyományos oktatási keretek esetében.

Dolgozatomban bemutatok egy pénzügytan tárgyból készített online szabadulósobát, melynek fő célja a tananyag átisméltése, témazáró dolgozatra való felkészüléshez. A játék során a tanulóknak különböző típusú feladatokat kell megoldaniuk, ahol a helyes megoldással egy kódot kapnak eredményül, amely ahhoz szükséges, hogy az adott virtuális szobából „kiszabaduljanak”. Csak a helyes kód megadásával tudnak továbblépni a következő szintre. A feladatsor nem az ismeret felmérésére szolgál, hanem játékosan gyakoroltatja a tananyagot, elősegíti a szakmai fogalmak készség szinten történő alkalmazását.

Az általam kidolgozott és elkészített virtuális szabadulósobát lehetőségem volt egy középiskolában kipróbálni két teljesen eltérő osztályban, a 10. és a 13. évfolyamon is. Továbbá kérdőív segítségével elemeztem a játékról adott visszajelzéseiket.

Heurisztikus döntések a szakképzésben az IKT eszközök használatáról

**Honfi Mónika (Tanár – közgazdász tanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező
szak)**

Konzulens: Nagy Katalin (Műsz. Ped. Tsz.)

Egy hátborzongató sci-fi 2120-ból: a Földet környezeti katasztrófa tartja fogságban, a felmelegedés már-már elviselhetetlen, az ember fizikai tűrőképességének határán mozog, a lakatlan területek nagysága az iható víz hiányában növekszik, a gazdasági válságok hol kisebb, hol nagyobb amplitúdóval egymást váltják, a sokadik ipari forradalmat élük meg úgy, hogy érzelmi viszonyulásuk a változásokhoz még mindig a ma élő ember 30 ezer évvel korábban kialakult alfajának rezilienciájához hasonlatos a leginkább. Nézzük a képtekercset, és nehezen értjük, nehezen értelmezzük, érzelmeink pedig megrémisztenek. Sorra jönnek a gondolataink, hogy vajon mi egy hasonló helyzetben, hogyan cselekednénk, milyen feladatokat végeznénk el elsőként, miképpen prioritáznánk feladataink között, hogyan döntenénk, mi motiválná döntéseinket, hogyan ösztönöznénk másokat arra, hogy megtegyenek valamit, amiről mi magunk azt gondoljuk, hogy adott helyzetben ez a helyes. Felocsúdunk gondolatainkból és ráébredünk, hogy ez a valóság, 2020 tavaszát írjuk.

Az oktatási vezető, aki imént még az elképzelhetetlen jövőn merengett, először megdermed az ismeretlen Covid-19 vírus okozta helyzettől, majd kreatív alkotásba fog és azon ötletel kollégáival:

- mit fognak tenni annak érdekében, hogy a digitális átállás megközelítőleg problémamentes legyen,
- kollégáiban a legkisebb szorongást okozza.
- Hogyan támogassa és ösztönözze a vezetést az IKT-val támogatott tanítást-tanulást.
- Milyen konkrét üzeneteket, információkat fogalmazzon meg a tanulók és a pedagógusok felé.
- Mely programokat és eszközöket használják munkájuk során és ennek használatát monitorozzák-e vagy sem, illetve mi módon tegyék.

Kutatásom célja ezen kérdések vizsgálata, melyet kérdőívvel és interjúk segítségével vizsgálom meg. A kérdőív alanyai oktatásban résztvevő pedagógusok, az interjúkat egy szakképzési centrum vezetőivel és vezető oktatóival végzem.

„Az eredményes tanulás elképzelhetetlen jó tanítás nélkül.” (McKinsey jelentés)

A szakirodalmi elemzés és a primer kutatás alapján a McKinsey jelentés azon alaptézisére helyezem a hangsúlyt, hogy azok az oktatási rendszerek teljesítenek jól, amelyben felismerik, hogy a tanítás színvonalának emelkedésével fejleszthetőek a tanulási eredmények. Véleményem szerint ennek egyik lehetséges útja az infokommunikációs eszközök használata, melynek során megvalósul a jelentés egy másik megállapítása is, mely szerint „a tanulás feltétele a diákok és tanárok közötti együttműködés, ezért a tanulás fejlesztése végső soron ennek az interakciónak a fejlesztését jelenti”.

A jelentés kitér arra is, hogy az igazgatók az adminisztratív vezetéssel szemben az oktatási vezetésre összpontosítsanak, a vezetőket a reformok forrásának és motorjának tekintik, illetve

elvárják tőlük, hogy kiváló oktatók legyen, és idejük java részét tanártársaik képzésére fordítsák.

A kapott eredmények arra világítanak rá, hogy egy gyors reagálást kívánó helyzetben az oktatási vezetők, milyen heurisztikák alapján hozzák meg döntéseiket, melyeknek lényegi eleme a kockázat és a bizonytalanság, spontán ítéletalkotással születnek, amelyek pszichikus folyamatokon alapulnak, és az esetek nagy részében megközelítő eredményeket produkálnak.

A Magyarországon és a világon felbukkanó környezetvédelemmel kapcsolatos diákmozgalmak szerepe és hatása a szakközépiskolai illetve a gimnazista diákokra

Kiss Péter Pál (Tanár – mérnök-tanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Nagy Katalin (Műsz. Ped. Tsz.), Dr. Molnár György (Műsz. Ped. Tsz.)

A dolgozat célja a környezetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos diákmozgalmak szerepének áttekintése, ezen belül a Gimnazista és szakközépiskolai diákok e témához való attitűdjének vizsgálatát, az elemzése. Ennek keretében feltárássra, bemutatásra kerül a széles skálán vett szervezett környezetvédelmi események és klímasztrájkok, faültetések, online és valós hazai, nemzetközi konferenciák eredményei. Az elméleti munka mellett a figyelemfelkeltő akciók, gyűlések és az oktatásban lévő diákok viszonyának feltáró empirikus kutatása áll.

Kutatási problémaköröm a következő 10 fő nyitott kérdésre keresem a választ a dolgozatban. Mi a diákok motivációja? Miért érzik szükségesnek? Hogyan és mikor vettek benne részt? Hogyan szerveződnek kapcsolatba, hogyan találják meg egymást? Mennyire szervezettek közösségi szempontból? Frustrálja-e őket ezzel a témával kapcsolatban valami az iskolában? Mi a céljuk? Mik voltak az oktatói reakciók? Mivel lehetnének jobbak a környezetvédelemmel kapcsolatos tárgyak? Egy min. 100 fő részvételével készülő kvantitatív kérdőíves felmérés megvalósítás a legaktívabb diákok körében ahol. a kapott eredményekből gráfos-hálózati-aktív térkép készítése egyszerű leíró statisztika segítségével következtetések levonása. A főbb a szervezésben is részt vevő szereplőkkel személyes interjút készítése.

A megújuló szakképzés aktuális kérdései és kihívásai napjainkban

Schleiss Zsolt (Mérnökstanár mesterszak (3 féléves képzés) képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Dr. Molnár György (Műsz. Ped. Tsz.)

TDK – dolgozat

Schleiss Zsolt

Cím: A megújuló szakképzés aktuális kérdései és kihívásai napjainkban

Dolgozat célja, hogy egyfelől, hogy áttekintsem a 2020. szeptemberétől gyökeresen átalakult, megváltozott szakképzés rendszerét, szerkezetét, vizsgarendszerét, másfelől feltárni, hogy az új kialakult rendszer, programterv milyen új követelményeket támaszt az oktatókkal és a tanulókkal szemben. Kutatási kérdésként felmerül e változás kapcsán annak a kérdésköre, hogy hogyan viszonyul a mai társadalom és munkaerőpiac a szakképzésben végzet diákok munkaerő és karrierlehetőségeihez? Ez felvet számos pályaorientációs problémakört is, ennek elméleti, gyakorlati hátterének vizsgálatán túl a dolgozat induktív empirikus vizsgálatokra építkezve járja körbe a felvetett problémakört.

Kulcsszavak: szakképzés, szakmaszerkezet, pályakép, motiváció

A képi megjelenítés szerepe és megnyilvánulási formái az oktatásban

**Sebestyén Marcell (Tanár – mérnök-tanár képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező
szak)**

Konzulens: Dr. Molnár György (Műsz. Ped. Tsz.)

A dolgozat célja, hogy feltérképezze a fellelhető képi megjelenítési technikai és technológiai lehetőségeket, valamint az ezekben rejlő tanulástámogatási potenciált. Emellett azt is megvizsgáljuk, hogy ezeket a korszerű, IKT-alapú megoldásokat hogyan tudjuk felhasználni konkrét tananyagok elsajátításához, az ismeretek gyakorlásához, illetve az ismeretátadás sikerességének ellenőrzéséhez. Ennek megvalósítása érdekében a dolgozat áttekinti az elérhető és didaktikailag is jól használható vizualitásra épülő rendszereket. Ezeket figyelembe véve a diákok körében végzett empirikus vizsgálat megvalósításával lényegi információkat nyerhetünk az említett rendszerek oktatási célú felhasználáshoz, illetve szakmai tananyagfejlesztés tervezéséhez.

Kommunikáció, Szociológia, Filozófia szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-szockommfilo>

Elnök: Dr. Tófalvy Tamás (Szoc. és Komm. Tsz.)

A parallel vágási technika hatásai a nézőre

**Ádám Csaba Dániel (Kommunikáció és médiatudomány alapszak BA képzés,
alapképzés (BA/BSc) szak)**

Konzulens: Gyarmathy Ákos (Fil. és Tud. Tsz.)

A TDK dolgozatomban a parallel vágási technikával foglalkozom a filmek területén. Fő fókuszban a technika bemutatása áll, illetve megvizsgálom azt is, hogy a módszer milyen hatásokat képes elérni a filmnézőben.

A parallel egy olyan vágási forma, amely képes kettő különböző helyen játszódó jelenet között létrehozni valamilyen kapcsolatot. Az ilyen módon vágott filmjelenetekben a két helyszín vagy történés között oda-vissza ugrál a vágó. A vágás ritmusát meghatározza, hogy milyen intenzitású filmről, illetve jelenetről van szó. A hangsúly ebben az esetben azon van, hogy a két jelenetsor milyen módon van összefűzve. Azáltal, hogy egyszerre látunk kettő különböző eseményt kibontakozni, kialakul bennünk nézőkben az az érzés, hogy valamilyen kapcsolat áll fent az előttünk zajló történések között.

A kialakított kapcsolat lehet valós, illetve szándékosan hamis is. A dolgozatomban példákon keresztül szeretném bemutatni, hogy mely filmekben működik tökéletesen ez a fajta technika, illetve választ adok arra a kérdésre, hogy miért lett volna rossz döntés egy másik fajta vágási módszert alkalmazni.

Vizsgálom azt is, hogy milyen hatást kelt a nézőben ezen technika használata, milyen módon képes ez a vizuális kommunikációs eszköz befolyásolni a történetet és a cselekményt. Hogyan képes egy vágási módszer kapcsolatot kialakítani két különböző esemény között, olyan módon, hogy ez a néző számára is teljesen érthető és követhető legyen.

Kutatásom célja, hogy egy átfogó leírást adjak a parallel vágási technikáról. Ezt követően példákkal prezentálva bemutassam a történetre és a nézőre gyakorolt hatásait ennek a módszernek.

A képi irónia megjelenése albumborítókön

Boronyák Nóra (Kommunikáció és médiatudomány alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Bárány Tibor (Szoc. és Komm. Tsz.)

Az irónia fogalmi meghatározása tudományterületenként változik, sőt sokszor még azokon belül sincs egységesen elfogadott definíció. Így van ez a nyelvészet esetén is, ahol nyelvészek megannyi értelmezését kínálták fel a verbális iróniának, mégsem született konszenzus a terminusát illetően, ennek értelmében dolgozatom elején én is csupán a legmeghatározóbb elgondolások bemutatására vállalkozom. Esettanulmányom elméleti előkészítését követően a munkám fókuszában álló alapkérdésre – azaz, hogy az albumborítókön miképpen jelenik meg a képi irónia és hogyan lehet detektálni azt – keresem a választ oly módon, hogy először szakirodalmi források segítségével különbséget teszek képi iróniafajták között, majd általánosságban vizsgálom az ironikus albumborítókat, s végül konkrét albumborítók elemzésének szánok központi szerepet.

Amiképpen a verbális-, úgy a képi irónia esetén sem beszélhetünk konszenzusos definícióról, ez pedig jelentősen megnehezíti, hogy a befogadó felismerje azt – még hozzá ott és úgy, ahogyan azt az alkotó eredetileg szándékozta. A képi irónia detektálásában segítségünkre lehet, hogy sok ironikus kép – jelen dolgozat esetében albumborító – rendelkezik valamiféle olyan kifejezőerővel bíró jeggyel, amely indikálni tudja felénk, hogy vizuális iróniának lehetünk szemtanúi. A verbális iróniánál lényegesen könnyebb észrevenni ezeket az irónia-indikátorokat, hiszen bővebb eszköztárból válogathatunk azt illetően, hogy miképpen fejezzük ki ironizáló szándékunkat; ilyen lehet például a hangszín elváltoztatása vagy az adott helyzethez nem illő gesztusok használata. A képi irónia esetén az előbb említett eszközök híján az irónia-töltetű jelzések olykor nem eléggé egyértelműek, emiatt nagy rá az esély, hogy félreértelmezik őket. A legtöbb esetben az albumborítókön megjelenő képi irónia inkongruitásból fakad, amikor is a borítón szereplő vizuális elemek nem férnek össze a zenei tartalommal. Sokszor pedig az ilyen inkonzisztens albumborítókkal a zenekarok célja pontosan a figyelemfelkeltés, a meghökkentés vagy a provokálás, de olykor ezen a szándékon túl az iróniával egyúttal társadalomkritikát is érvényre akarnak juttatni.

Többek között a fentebb említett okoknál fogva nyer értelmet, hogy miért is bizonyul szinte lehetetlen feladatnak a képi irónia egyszerű meghatározással való definiálása; azonban dolgozatomban számos konkrét ironikus albumborító elemzésével fogom bizonyítani, hogy a megfelelő kontextus ismeretében igenis lehetséges detektálni a képi iróniát.

Társas izoláltság a 21.században

**Dári Gerda (Kommunikáció és médiatudomány alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Dúll Andrea (Szoc. és Komm. Tsz.)

A 21. században megjelenő társas izoláltság a mai ember számára természetes jelenség. Az elidegenedés a modern kor életérzése, mely a minket körülvevő jólét fokozatos növekedésével, valamint az egymásra utaltság folyamatos csökkenésével válik általánossá. Extrém környezetben, mint például egy űrhajós az űrhajó vezérlőjében vagy egy remete erdei viskójában, teljesen magunk vagyunk, de egy zsúfolt bevásárlóközpontban is érezhetjük magunkat teljesen egyedül belső értelemben.

A technikai fejlődés eredményeképpen mára egy-egy eszköz maximálisan képes kielégíteni az ember társas szükségleteit. Valós szociális igényeinket már fel sem ismerjük, mert megtanultunk együtt élni a rendelkezésre álló technológiai eszköztárral. A technológiai fejlődés következményeképpen fellépő szociális izoláció kutatása napjaink kiemelkedően fontos társadalomtudományi célkitűzése.

A koronavírus járvány megjelenésével a társadalmi elidegenedés tovább fokozódott és még ma sem világos, hogy a egészségügyi hatásokon túl milyen hosszútávú gazdasági és társadalmi következményekkel számolhatunk.

A Covid-19 által előidézett virtuális társadalmi környezetet a szakirodalomban definiált izolált környezetek analógiája mentén tervezem elemezni. Célom a pandémia által felerősített pszichoszociális hatások felderítése egyéni kérdőíves kutatás, valamint a releváns szakirodalom feldolgozása útján.

A Shell szponzorációs tevékenysége a motorsport világában

**Kiss Alexandra Judit (Kommunikáció és médiatudomány alapszak BA képzés,
alapképzés (BA/BSc) szak)**

Konzulens: Csordás Hédi Virág (Fil. és Tud. Tsz.)

A Royal Dutch Shell plc szinte a kezdetek óta valamilyen formában jelen van a motorsportok terén. Mindamellet, hogy üzemanyagot szolgáltat egyes szériák csapatainak, szponzorációs tevékenysége is jelentős, évtizedes múlttal rendelkezik.

A motorsport terén több formában is megjelenhet egy vállalat, mint szponzor. Amögött, hogy egy autón vagy éppen motoron látjuk egy vállalat logóját rengeteg minden rejlik. Attól kezdve, hogy mennyit költenek a szponzoráltra egészen addig, hogy milyen partneri kapcsolatról beszélhetünk, illetve hogyan profitál a két fél belőle.

A pálya melletti (trackside) szponzoráció évekig jelen volt például a Formula 1 terén, több ország pályájával volt szerződésük, illetve a Formula One Management-tel is. Ezen kapcsolatok sajnálatosan a 2010-es években felbomlottak, a Shell ugyanis minden energiáját a csapatok szponzorálásába szerette volna fektetni.

A csapatok közül legjelentősebb partnerük a Formula 1-es Scuderia Ferrari már több, mint hetven éve áll kapcsolatban velük - eleinte műszaki, napjainkban pedig innovációs partnerségről beszélhetünk. A Shell logója fellelhető még a rally, a MotoGP és számos más széria járműin, de mi állhat ezen kapcsolatok mögött?

Melyik fél hogyan profitál ezen kapcsolatokból és legfőképp a Shellnek miért éri meg milliárdokat investálni szponzori tevékenységekbe. Miben különbözik egy műszaki, illetve egy innovációs szponzoráció és milyen fejlesztések születtek utóbbi segítségével? Egy olajvállalat rengeteg kritikát kap, vajon ez a motorsport világában mennyire van jelen? Van-e olyan jelentős ez a kritika, mint a cigaretta forgalmazó cégek szponzorációjával kapcsolatban volt.

Dolgozatomban szponzorációs szakirodalom segítségével tárnám fel ezen kérdéseket mindamellet, hogy rövid betekintést nyújtanék a Shell múltjába és egyéb szponzorációs tevékenységeibe is.

A nők ellen irányuló érvelési hibák pragmadialektikai vizsgálata a politikai kommunikációban

Juhász Vanessza (Kommunikáció és médiatudomány mesterszak MA képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Egres Dorottya (Fil. és Tud. Tsz.)

Milyen hozzászólások árnyékolhatják be egy politikus szépségét? Egy 2017 tavaszán megtartott parlamenti ülésnap után joggal merülhet fel a kérdés Latorcai János hozzászólása nyomán, melyet Kunhalmi Ágnes MSZP-s képviselőtársához intézett. De akár azt is megkérdezhetnénk, hogy mik azok a nőügyek, és a miniszterelnök miért nem akar foglalkozni velük? Ami azonban lényegesebb kérdés, hogy miért merül fel számos ilyen és ehhez hasonló nők ellen irányuló inzultus a magyar politikában?

A szexizmus napjaink problémája, ahogy az egyre romló politikai vita kultúrája is. Dolgozatomban ennek a két jelenségnek a kapcsolatát vizsgálom a politikatudomány és az érveléstechnika különböző, ám természetükben hasonló diszciplínáival. Kutatásom alapját a politikai vitakultúrán belül egy szűk fókusz képezi, a nők ellen irányuló fallációk, azaz érvelési hibák. A pragmadialektikában ez az úgynevezett ad feminam jelensége, mely mindamellett, hogy szükségtelen személyeskedés, ellehetetleníti az álláspontok kritikai felülvizsgálatát. Ezzel hozzájárul a diskurzus színvonalának romlásához, és a káros politikai vitakultúrához. Mivel a pragmadialektika iskolája az érvelés ésszerűségét kutatja, úgy gondolom alkalmas arra, hogy gyakorlatiasan vizsgáljuk vele a szexizmust és annak stratégiai alkalmazását politikában. De miért fontos különös figyelmet fordítanunk politikai kommunikáción belül az ad feminam, azaz nők ellen irányuló érvelési hibára? Elsősorban annak diszkriminatív jellege miatt. Az emancipáció elengedhetetlen része, hogy bizonyos nyelvi szimbólumok és retorikák ne zárják ki a másik nemet a társadalom egyes rendszereiből, mint például a politikából. Azonban véleményem szerint az ad feminam legnagyobb problémája nem pusztán a nyilvánvaló szexista fennhang, hanem a politikai diskurzus intencionális manipulálása. Tanulmányomban az ad feminam diskurzusmanipuláló potenciálját vezetem le a szakirodalom és az elemzett beszédesemények segítségével.

A dolgozat diskurzusindító céllal igyekszik vizsgálni a pragmadialektika indikátorán keresztül a hazai politikai kommunikáció jellegét, különös figyelmet fordítva a politika úgynevezett maszkulin nyelvezetének érvelési manifesztumaira annak érdekében, hogy a jövőben közelebb kerüljünk a politikai rendszerek vitakultúrájának megértéséhez.

Az önreprezentáció árnyalatai

**Mátyus Barbara Virág (Kommunikáció és médiatudomány mesterszak MA képzés,
mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)**

Konzulens: Dr. Janky Béla (Szoc. és Komm. Tsz.)

A dolgozat témája a magyarországi roma önreprezentáció vizsgálata a Dikh TV által készített "Minden álmod" című websorozat kevert módszertanú keretelemzésével. A kutatás kiindulópontja az a szakirodalmilag megalapozott állítás, hogy a hazai, többségi társadalmi médiumok a társadalomban létező sztereotípiákra alapoznak a romák, roma karakterek ábrázolásánál, ami erősíti a társadalomban már fennálló romaképet. Nagyon kevés olyan vállalkozás van, ahol roma önreprezentációról beszélhetünk, így a kutatás középpontjába egy olyan nagy elérésű, modern websorozat került, ami erre tett kísérletet. A kutatás hipotézise, hogy egy olyan médiatermék, amiben a romák saját magukat jeleníthetik meg autentikusabb ábrázolást fog képviselni, kilépve a mainstream média által kreált keretrendszerből. A mintán elsőként olyan multimédiás tartomelemzést végeztem, ami során nem csak a sorozat dramaturgiáját, de a képi világot, valamint a zenei aláfestéseket és ezek kivitelezését is szemügyre vettem, mindez pedig segítségemre volt abban, hogy a különböző kereteket meg tudjam határozni és leírást készíteni róluk. A keretek kialakításánál fontos rendezőelv volt, hogy a Fiske-Cuddy-Glick által bevezetett warmth-competence mátrixon milyen pozíciót foglalnak el a különböző szereplők, valamint az elemzés során elkülönítettem a sorozat roma és nem roma szereplőit is, hogy ezzel összehasonlítási alapot képezzek. Mindezen vizsgálatok arra az eredményre jutottak, hogy három kardinális szereplője van a sorozatnak, akik saját maguk jelenítenek meg egy-egy keretet. Fontos pontja a dolgozatnak az az interjú, amit Balogh Elekkel, a sorozat készítőjével vettem fel, melyben az általam a tartalom- és keretelemzés során felismert konklúziókra reflektált magáról a készítői szándékról. Utolsó elemzési szempont volt a készítők részéről elkövetett figyelmetlenségek kódolása, ugyanis megvizsgáltam a sorozatra adott reakciók közül a Dancsó Péter nevű, magyarországi viszonylatban legnagyobb elérésű Youtube videós tartalmait, aki öt videón keresztül reflektált a sorozat epizódjaira paródia formájában. Dancsó Péter videóit a dramaturgiára vonatkozó megszólalásai, valamint a technikai kivitelezésre adott megjegyzései alapján elemeztem, ezzel választ keresve arra a kérdésre, hogy tulajdonképpen velük nevet-e vagy rajtuk, így hitelesnek tekinthető-e maga az önreprezentáció, eléri-e a kívánt autentikus hatást.

A belső HR innovációs lehetőségei

Nyitrai Rita (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak), Szerdahelyi Blanka (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Csordás Hédi Virág (Fil. és Tud. Tsz.)

A mai HR világa nagyon sok kihívással áll szemben, állandóan változó igényeknek és piacnak kell megfelelnie. A magas fluktuáció, a digitális világba való áttérés és a munkavállalók személyre szabott igénye új perspektívát igényel a HR szakemberek részéről.

Az elmúlt évek trendjei alapján a vállalatok fókuszja egyre inkább a munkavállalói potenciál kiaknázására és a fejlődésalapú tudásmenedzsmentre irányul, mivel a sikeres vállalati működéshez nagyban hozzájárul az emberi erőforrás eredményes menedzselése.

Az új szakmák folyamatos megjelenésével a már megszerzett tudás helyett várhatóan az alkalmazkodó- és tanulási készség kerül előtérbe.

Egy átfogó piaci elemzéssel és személyes interjúkkal felmérhetőek a HR területén dolgozók mindennapos szakmabeli kihívásai, valamint, hogy milyen külső igényeknek kell megfelelniük. Az eredmények alapján fejlesztési javaslatok fogalmazhatók meg. A célkitűzés az, hogy a vállalatok egy innovatív lehetőséghez jussanak, és ezáltal a vállalati teljesítményt és sikerességet növeljék. Ennek kulcsfontosságú eleme, hogy a HR osztályok transzparensen működjenek, és a fókusz a munkavállalók fejlesztésére és potenciáljának applikálására fordítsák. A vállalati és a HR oldal mellett a munkavállalók lehetőséget kapnának az egyéni fejlődésre, mely motiválóan hathat rájuk magánéletükben és a karrierjük során.

Utcafotográfia

**Székely Márton (Kommunikáció és médiatudomány alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Bátori Zsolt (Szoc. és Komm. Tsz.)

TDK kutatásom fő célja, az utcafotográfia témakörének bemutatása, és megmutassam, hogy ez az irányzat nem csak kordokumentáció hanem művészet, annak ellenére, hogy sokan gondolják az ellenkezőjét. Az ebben a stílusban elkészült képeken olyan mindennapi pillanatok, városi életképek jelennek meg, amik életünk szerves részét képezik, de gyakran elsiklunk felettük, mert már olyan sokszor láttuk őket. Viszont az utcafotográfia segít ezeket a pillanatok megörökíteni, és áttemelni egy művészeti környezetbe.

Kutatásomban ilyen egyszerű pillanatok mutatok be olyan fényképek által, amin jól látható, hogy a tudatos fotográfiai látásmód és kompozíciós tudás által miként válnak a mindennapi események művészi képekké. Az ilyen jellegű képek végül is tartalmilag megegyezhetnek azokkal a képekkel, amiket az emberek általában az utcán készítenek telefonjaikkal, viszont az ilyen amatőr pillanatképekből hiányzik a tudatosság. Hiszen az emberek nagy részéről elmondható, hogy annak ellenére, hogy birtokolnak fényképezésre alkalmas eszközöket, például okostelefont, akár még fényképezőgépet is, mégsem ássák bele magukat mélyebben a fotográfiába.

Dolgozatomban az utcafotográfia stílusában alkotó híres művészek képein mutattam be miként jelennek a kompozíciós és egyéb fotográfiai elemek, majd ugyan ezeket az elemeket a saját magam által készített fotósorozatból kiemelt képeken is elemeztem. A képi anyag elkészítéséhez – visszanyúlva a fotográfia gyökereihez – analóg technikát alkalmaztam, különböző fekete-fehér filmekre készítettem el a fotósorozatot.

Kutatásom eredményeképp elmondható, hogy egy olyan átfogó képet adtam mind az utcafotográfia műfajáról, mind pedig olyan alapvető képalkotási módszerekről, amelyek hozzáadnak egyfajta plusz tartalmat az ilyen utcán készült képekhez.

Környezet- és regionális gazdaságtan szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-kornyezet1>

Elnök: Dr. Kósi Kálmán (Környgazd. Tsz.)

A Molnár János barlang vízkészletének vizsgálata ivóvízként történő felhasználásra

Balogh Szonja (Környezetmérnöki alapképzési szak, nappali BSC képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Kósi Kálmán (Környgazd. Tsz.), Dr. Szieberth Dénes (SZAKT)

A Molnár János barlang vízkészletének vizsgálata ivóvízként történő felhasználásra

Dolgozatomban szakirodalmi kutatás végzek a barlang vízminőségének és vízhozamának korábbi állapotáról, valamint saját méréseim által értékelem a vízbázis jelenlegi állapotát. Vizsgálom, hogy a vízkészlet milyen minőségi, környezeti, gazdasági követelmények alapján táplálható be a települési vízálózatba. Munkám célja bebizonyítani, hogy a barlang hipogén karsztrendszer vize alkalmas lehet ivóvíz szerinti felhasználásra. Kutatásom teljessé tétele érdekében nem csak a barlangot, a fenntartható vízgazdálkodás követelményének megvalósítását is vizsgálom.

Stratégiai törekvések és jó gyakorlatok – okos város tendenciák értékelése az Európai Unióban

**Baranyi Tímea (Regionális és környezeti gazdaságtan MSc képzés, mesterképzés
(MA/MSc), levelező szak)**

Konzulens: Szalmáné Dr. Csete Mária (Környgazd. Tsz.)

Az infokommunikációs technológia fejlődése hatással van a mindennapjainkra, de a digitalizáció folyamatát a városvezetők sem hagyhatják figyelmen kívül, és úgy tűnik, az intelligens város iránti törekvések egyre inkább megjelennek a különböző szintű településfejlesztési törekvésekben nemzetközi és hazai viszonylatban egyaránt.

Az ENSZ 2018 „Revision of World Urbanization Prospects” dokumentumának előrejelzései alapján 2050-re a világ lakosságának 68%-a városokban fog lakni, ezzel a városfejlesztés által figyelembe vett problémák és szempontok száma is növekedni fog, különös tekintettel a környezeti kihívásokra. A technológia fejlődésével és a szemléletváltással azonban új lehetőségek nyílnak a városok tervezésére, működtetésére és fejlesztésére. Az okos vagy intelligens városok azok a települések, amelyek az infokommunikációs eszközök és a digitalizáció alkalmazásával a városi funkciókat és szolgáltatásokat hatékonyan és a helyi lakosok bevonásával üzemeltetik. Mindez új irányból segítheti a városi fenntarthatóság megvalósítását.

Dolgozatom két fő kérdésre fókuszál: egyrészt, melyek a főbb okos városi akcióterületek jellemzői, másrészt, hogy stratégiai szinten miként valósulhat meg az okos várossá válás felé való törekvés.

A Boyd Cohen „okos város kerekének” hatos felosztását alkalmazva gyűjtött megoldásokkal jellemzem a főbb okos városi funkciókat, amelyeket fenntarthatósági szempontból közelítve is megvizsgálok azáltal, hogy kapcsolódási pontokat azonosítok be az egyes okos városi területek és az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai között.

Szekunder kutatás keretében területi összehasonlításokat végeztem az európai uniós tagállamok fővárosainak tekintetében, amelynek vizsgálati kérdése az volt, hogy milyen nemzetközi okos város projektben vettek részt a vizsgált városok, továbbá rendelkeznek-e okos városi stratégiai célkitűzéssel, ill. dokumentummal.

A munkám során összegyűjtött jó gyakorlatok nem csupán statisztikai következtetéseket nyújtanak a 2014 és 2020 között megvalósult és megvalósuló okos városi nemzetközi projektekről, hanem az okos városi funkciók fejlődési tendenciáira és az európai fővárosok aktivitására is rámutatnak. Arra a kérdésre is választ kaphatunk, hogy azok mennyiben segíthetik elő a fenntartható városfejlesztés irányába történő elmozdulást. A stratégiák megvizsgálásával komplex kép tárul fel egy település okos városi fejlesztési elképzeléseiről, hiszen így a gyakorlati megoldások mellett a stratégiai szintű tervezést is megismerhetjük.

Új gazdasági szereplők megjelenése a magyar villamos energia piacon

Bednárík János Gergő (Regionális és környezeti gazdaságtan MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Hortay Olivér (Környgazd. Tsz.)

Vitathatatlan, hogy a globális környezeti problémák háttérében nagy részarányban a károsanyag kibocsátás áll, amely kibocsátásban kiemelt szerep jut a túlzott mértékű energiafelhasználásnak.

Ahhoz, hogy az iparág környezetileg hosszú távon fenntartható legyen innovatív megoldások alkalmazására van szükség. Az új technológiák viszont bonyolult, de annál is izgalmasabb mérnöki problémákat vetnek fel, amely kihívást jelent a jövő generációi számára főként, hogy a műszakilag észszerű és környezetileg fenntartható nem mindig jelent gazdaságilag profitábilis megoldást.

Dolgozatom célja gazdaságilag és műszakilag megvizsgálni, milyen alternatívái létezhetnek a jövő energiaparának, a mai tendenciák alapján lefesteni egy energiapiaci víziót kiemelt szerepet tulajdonítva a piac regionális szintű összekapcsolásának, az EU-s jogszabályok és tagállami ösztönzők vizsgálatának, a fogyasztói trendek elemzésének az elindult tendenciák, stratégiák (CEP, NÉS) alapján.

Végül külföldi példák implementálásával kiemelt hangsúlyt fordítok a magyarországi energiastratégia lehetőségeinek elemzésére lokális mértékben, újszerű ötletek (aggregátor, energia közösségek) elemző feltárásával. Megvizsgálásra kerül, hogy a napelemes energiaközösség lehet-e egyike a legvonzóbb lakossági befektetéseknek a mai piaci viszonyok között.

Barnamezős területek Budapesten - Közvágóhíd és környékének fejlesztési koncepciója

Bozsoki Fruzsina (Regionális és környezeti gazdaságtan MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Dr. Szabó Mariann (Környgazd. Tsz.)

Mára a világ népességének több mint 55% mondhatja magát városlakónak a WHO felmérései alapján. A gyorsütemben történő városiasodásra azonban a több százéve kialakított vagy maguktól kialakuló városok nincsenek felkészülve, ami nagy kihívásokat jelent a jövő városainak életére nézve. A megfelelő várostervezéssel és irányítással a jövő városai fenntarthatóvá, befogadóvá és biztonságossá válhatnak.

A tudatos várostervezés alapját képezhetik a használaton kívüli vagy alul használt városi területek városi szövetbe való becsatolása, amellyel a városi terülés csökkenthető lenne és a zöldmezős beruházások mérsékeltebbé válhatnának. Általában ezek a területek megfelelő helyzeti potenciállal rendelkeznek és megfelelő ösztönzésekkel vissza állíthatóak lehetnek a városi szövetbe.

A barnamezős területek érdekes és igen izgalmas részei a városoknak. Újrahasznosításukra, revitalizációjukra többféle megoldás is létezik azonban a múltjuk miatt ezek igen költségesek lehetnek. Dolgozatomban a fővárosban lévő barnamezős területek lehetőségeit vizsgálom és azon belül is kiemelve a Közvágóhíd területén lévő barnamezős beruházásokat és fejlesztési lehetőségeket.

Vizsgálataimban példákat mutatok be arra vonatkozóan, hogy egy barnamezős terület milyen jövővel rendelkezhet, ami újra visszaállíthatja a városi szövet mindennapi körforgásába. Milyen többfunkciós központokkal és köztér kialakítási lehetőségekkel lehet felhasználni az imént említett cél eléréséhez?

Cél bemutatni, hogyan jelennek meg a barnamezős területek fejlesztésének vagy épp alul használatának ténye a kognitív tudatban, ennek társadalmi percepciójának felmérésével. Kutatásaim során a megfigyelés módszere mellett Középső-Ferencváros közvágóhídi fejlesztéseinél történő változások kognitív tudatban keletkező képeinek vizsgálatára a regionális tudomány területén több esetben alkalmazott mentális térkép módszerét használom, amely megmutatja, hogy milyen szubjektív benyomások, attitűdök rejlenek a potenciális térhasználókban.

Gazdálkodó közösségek - A közösségi kertek társadalmi hatásai

**Lakatos Máté (Regionális és környezeti gazdaságtan MSc képzés, mesterképzés
(MA/MSc), nappali szak)**

Konzulens: Dr. Csigéné Nagypál Noémi (Környgazd. Tsz.)

Kutatásom a közösségi kertek társadalmi és gazdasági hatásait mutatja be. A dolgozat kutatási kérdése, hogy milyen gazdasági és társadalmi hatások köthetőek a közösségi kertekhez? A dolgozat hipotézise, hogy az alábbi főbb társadalmi és gazdasági hatások kapcsolódnak a közösségi kertekhez: élelmiszer sivatagok felszámolása, az egészségtelen étrendekből eredő egészségügyi károk mérséklése, a vásárlói kosarak ökológiai lábnyomának csökkentése társadalmi tőke és humán tőke termelése. Közösségi keretek jellemzően nehéz makrogazdasági trendek közepette vagy a halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi rétegek esetén jelenthetnek megoldást a gazdasági, egészségügyi és társadalmi problémákra. A dolgozat módszertana szakirodalmi áttekintésen és esettanulmányok feldolgozásán, valamint a magyar civil szervezetekkel készített interjúkon alapul.

Közösségi keretek először az Egyesült Államok oktatási rendszerében jelentek meg a 20. század végén többnyire edukatív indítással. Később az I. és II. világháborút követő nehéz gazdasági körülmények orvoslására merült fel mint megoldási lehetőség a nemzeti szintű hiánygazdaság okozta problémák orvoslására. A közösségi kertek manapság szintén megfelelő eszközt jelenthetnek a deprivált helyzetben lévő egyének romló életkörülményeinek javításában. Az alacsonyabb jövedelmű háztartások jellemzően az olcsóbb, rosszabb minőségű, kalóriaszegény vásárlói kosarakat választják, sőt gyakran választási lehetőségük sincsen. A közösségi kertek lehetőséget adnak saját termelésű zöldségek és gyümölcsök beépítésére az étrendjükbe, melynek hatására növekedhet életszínvonaluk és csökkenthetik egészségügyi kockázataikat is. Ezentúl a közösségi kertek lehetőséget teremtenek a helyi közösségek erősítésére is. Harmadrészt az újonnan kialakuló fogyasztási szokások csökkentik a vásárlói kosarak ökológiai lábnyomát.

Az Élet Hálója - Hálózattudomány alapú ökoszisztéma-modell alkalmazása a modern mezőgazdaságban (The Web of Life - Essay on the potential effects of a networks-based ecosystem-model on modern agriculture)

Noszály Bettina Blanka (Mechatronikai mérnöki alapszak (BSc) képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Hortay Olivér (Környgazd. Tsz.), Molontay Roland (Sztocha)

Az elmúlt néhány évtizedben a hálózattudomány felhasználása komplex rendszerek modellezésére egyre inkább elterjedté vált tudományos körökben. Ez a nemrég (újra) felfedezett eszköztár – a hálózatelmélet –, ami több kiváló kutató, köztük a magyar származású fizikus, Barabási Albert-László nevéhez is fűződik, már több területen bizonyította alkalmasságát az olyan kutatások során, amelyek nagy mennyiségű (statisztikai) adaton alapulnak.

Ahogy a klímaváltozás és a hozzá köthető környezeti, gazdasági és társadalmi problémák előtérbe kerültek, az egyik fő globális célkitűzés az üvegházhatású gázok (ÜHG-k) kibocsátásának mérséklése lett. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Világszervezete szerint az évente kibocsátott ÜHG-k csaknem egyharmadáért a mezőgazdaság felelős, illetve a Föld lakható, szárazföldi területeinek nagyjából felét mezőgazdasági terület – legelők, termőföldek teszik ki (Poore & Nemecek, 2018). Ezeknek az adatoknak a fényében evidens újra górcső alá venni a mindmáig elfogadott, masszívan műtrágya és vegyszer alapú, monokultúras mezőgazdasági termelést abból a célból, hogy egy fenntarthatóbban, klímarezisztensebben működő, univerzálisan használható agro-ökoszisztéma modellt dolgozzunk ki.

Dologatomban vizsgálatnak vettem alá egy olyan újszerű, erdőmodell alapján, „bottom-up” felépített agro-ökoszisztémát, amelyet az ún. „TRY” Növényi Tulajdonságok Adatbázisában megtalálható adatok alapján építettem fel. A létrehozott hálózat-modellben különböző klasztereket különíthetünk el, amelyeket tulajdonságaikból adódóan egymás növekedésére, vitalitására pozitív hatással levő növények alkotnak. A hálózat vizsgálata során levont következtetések figyelembevételével olyan termőnövény-csoportokat választhatunk ki, amelyek egy-egy termőföldön optimális terméshozamot biztosítanak fenntartható, biodiverzitást és klímarezisztenciát segítő módon.

Mindezek mellett a hálózati struktúra vizualizációjával szemléltetem a konvencionális mezőgazdaság és az újszerű, erdőmodell alapján megalkotott termőnövény-hálózat legnagyobb különbségeit, növény-növény, illetve növény-talaj interakció szintjén. A strukturális különbségek rámutatnak ezen rendszerek gyenge pontjaira és erősségeire, különös tekintettel a talajra és biodiverzitásra gyakorolt hatásokra, illetve a klímarezisztenciára és a gazdálkodási mód fenntarthatóságára. Ezeknek a jelentősége könnyen belátható, hogyha a gazdálkodási mód monetizációját, mint a mezőgazdaságban érdekelt személyek döntési alapját definiáljuk.

Dízelüzemű autóbuszos beruházások környezeti szempontú vizsgálata

Krisztina Oláh (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Dr. Princz-Jakovics Tibor (Környgazd. Tsz.)

A közforgalmú közösségi közlekedési módok közül számos városban – köztük Budapesten is - jelentős arányt képviselnek az autóbuszos útvonalak. A nagyszámú viszonylat utasforgalmának lebonyolítására jelentős mértékű autóbuszállománynak is rendelkezésre kell állnia. Bár napjainkban a közlekedést tekintve is a zöldebb irány és alternatív üzemanyagok használata felé haladunk, többek között a budapesti autóbuszos járműpark is nagyrészt dízel és benzinüzemű autóbuszokból áll. Az új technológiákra való áttérés nehézségekbe ütközhet. A megfelelő infrastruktúra kialakítása, az új technológiákhoz tartozó tudás megfelelő elsajátítása is jelentős időráfordítással valósítható csak meg. Az átmeneti időszakban pedig további autóbuszos beruházások lehetnek szükségesek, amely járművek még a „hagyományos” üzemanyagot használnák.

Dolgozatom célja bemutatni a dízel és benzin üzemanyagot használó járművek fejlődése és a rájuk vonatkozó szabályok szigorodása mellett elért eredményeket károsanyagkibocsátás és gazdasági szempontok alapján. Emellett javaslatot adok az átmeneti időszak során a járművek beruházására, hogy környezetterhelési és gazdasági szempontból is kedvező eredményeket lehessen vele elérni.

Geotermikus beruházások a Széchenyi 2020 program tükrében

**Papanitz Anett (Regionális és környezeti gazdaságtan MSc képzés, mesterképzés
(MA/MSc), levelező szak)**

Konzulens: Dr. Csigéné Nagypál Noémi (Környgazd. Tsz.)

Magyarország közismerten kiváló geológiai adottságokkal rendelkezik, a hazai geotermikus gradiens értéke nemzetközi viszonylatban is kimagasló. A helyben rendelkezésre álló, magasan képzett mérnököknek és szakmérnököknek, továbbá a kiterjedt adatbázisoknak köszönhetően a geológiai, műszaki feltételek szintén adottak a geotermikus rendszerek tervezéséhez és telepítéséhez. Ezen túlmenően mind a hazai, mind az uniós stratégiai dokumentumok évtizedek óta szorgalmazzák a megújuló energiaforrások, köztük a geotermikus energia minél magasabb arányú hasznosítását. E célok elérésének támogatására a hazai fejlesztéspolitika is forrást különít el, amelyet jellemzően vissza nem térítendő pénzügyi források formájában biztosít. Mindennek ellenére a geotermikus energia hazai kihasználtsága továbbra is meglehetősen alacsony: miközben Magyarország geotermikus potenciálja 60 PJ körül van, ennek csak töredékét hasznosítjuk jelenleg (10-15%). Felmerül tehát a kérdés: hatékonyak-e az alkalmazott fejlesztéspolitikai eszközök?

A jelen dolgozat célja feltárni és elemezni a geotermikus rendszerek telepítésének, terjedésének a 2014-2020-as programozási időszakban Magyarországon jelentkező, elsődlegesen nem technikai jellegű gátjait és nehézségeit, továbbá megvizsgálni a telepítés lehetőségeit a fejlesztéspolitika tükrében. Az elemzés mindennek vonatkozásában több témakört is érint, úgymint a finanszírozás kérdése, támogatási lehetőségek, beruházási kockázatok. A munka során áttekintésre kerülnek a Széchenyi 2020 program keretében meghirdetett, releváns pályázati lehetőségek és a támogatást nyert projektek, górcső alá véve a KEHOP és a TOP felhívásait, kritikai véleményt is megfogalmazva. Az elemzés kiterjed a Széchenyi 2020 program központi adatbázisában elérhető adatok leképezésére és feldolgozására (beérkezett igény, a megítélt, leszerződött és kifizetett támogatás stb.), a Támogatott projekt kereső funkció segítségével pedig a projektösszefoglalók is megismerhetők, így szűrve a geotermikus beruházásokat.

A kockázatok feltárása, a felhívások és a nyertes projektjavaslatok áttanulmányozása révén a kutatás eredményeként megítélhető az alkalmazott fejlesztéspolitikai eszközök hatékonysága, rávilágítva a geotermikus rendszerek terjedését hátráltató legfontosabb tényezőkre.

Környezetmenedzsment, vállalati fenntarthatóság szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-kornyezet2>

Elnök: Dr. Zilahy Gyula (Környgazd. Tsz.)

Vállalati finanszírozású ösztöndíjprogramok Magyarországon

Baló Vera (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Csigéné Nagypál Noémi (Környgazd. Tsz.)

A dolgozat célja a vállalati társadalmi felelősségvállalás (corporate social responsibility – CSR) tehetséggondozó ösztöndíjprogramokon keresztüli gyakorlásának vizsgálata, a hasonló hazai programok és az érintett csoport bemutatásán, valamint vállalatok körében az esetleges szerepvállalásról készített felmérésen keresztül. A dolgozatban vizsgálom a CSR elméleti és történeti hátterét, amelyen keresztül megállapítom, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeknek szóló tehetséggondozó ösztöndíjprogramok, amennyiben vállalati finanszírozásból (is) működnek, CSR tevékenységnek tekinthetők.

Részletesem bemutatom ezeknek a programoknak az érintett csoportját Magyarországon, kitérve a gyermekszegénység és a társadalmi mobilitás hazai helyzetére, ezzel alátámasztva, hogy szükség van hasonló programokra hazánkban. A program vezetőivel készített mélyinterjú keretében vizsgálom két olyan hazai ösztöndíjprogram működését, amelyek közül az egyik kizárólag vállalati finanszírozásból működik, a másik viszont nem talál vállalati partnereket. Az előbbi programot finanszírozó vállalatok képviselőivel rövid beszélgetésen keresztül mutatom be a vállalatok motivációját a program működtetésére, míg az utóbbi program vezetőjével mélyinterjú során elemzem annak lehetséges okait, hogy a szervezet nem jut vállalati forrásokhoz.

A bemutatott programokra való jelentkezők száma és a programok kapacitása közötti különbséggel, valamint a korábbiakban vizsgált szegénységi adatokkal indoklom, hogy a meglévőknél jóval több hasonló programra lenne szükség Magyarországon, ennek okán felmérést készítettem 45 hazánkban is működő vállalat körében az esetleges csatlakozásról. A kutatás során online kérdőív formájában kerestem meg kis-, közép-, és nagyvállalati vezetőket, illetve CSR-ért felelős munkatársaikat, akiket a vállalat meglévő CSR gyakorlatairól, valamint a tehetséggondozó ösztöndíjprogramokról, azoknak az adott cég által vállalható támogatási lehetőségeiről kérdeztem. A kérdőív végén kikértem a kitöltők személyes véleményét is a kérdésről, a kritikákra kutatási tapasztalataim alapján szintén személyes véleményemet kifejtve reagálok.

Kritikát, valamint fejlesztési lehetőségeket fogalmazok meg a bemutatott hazai programokkal kapcsolatban, amelyeket hasonló külföldi példák bemutatásával támasztok alá.

Kitérek a 2020-as koronavírus járvány okozta krízishelyzet következtében tapasztalt megnövekedett CSR tevékenységre a rászoruló gyermekek felé, ismét alátámasztva az érintett csoport külső segítségnek való kiszolgáltatottságát és a vállalatok szerepvállalásának fontosságát.

Összegzésként nagy vonalakban leírok egy, a kutatásaim alapján ideálisan működő tehetséggondozó ösztöndíjprogramot majd összefoglalom, hogy a dolgozatban is leírtak alapján miért gondolom, hogy egy Magyarországon működő vállalatnak ebbe az irányba (is) érdemes terveznie jövőbeni CSR tevékenységét.

A BME Solar Boat Team, mint zöld innovátor társadalmi és technológiai hatásai a stakeholderekre

**Czibere Szilárd (Villamosmérnöki szak, alapképzés képzés, alapképzés (BA/BSc) szak),
Fór Laura Hanna (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)**

Konzulens: Szőke Tamás (Környgazd. Tsz.)

Napjainkban a megújuló energiaforrások felhasználása, továbbá a fenntartható fejlődés, olyan aktuális témakörök, amelyek számos új innováció motivációjaként szolgálnak.

A BME Solar Boat Team a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem versenycsapata, melynek célja egy napenergiával működő, elektromos hajtású hajó megtervezése és kivitelezése. A csapat célját sikeresen teljesítette, hiszen Közép-Európában elsőként sikerült egy ilyen hajó megalkotása. A csapatnál nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy kezdeményezésének a hatására egy olyan infrastruktúra jöjjön létre, amely környezetbarát és felhívja a figyelmet a megújuló energiaforrásokban rejlő innovatív lehetőségekre, ezáltal elősegítve a technológia terjedését.

Milyen hatással van egy ilyen projekt azon célcsoportokra, akik a fenntarthatóság témakörében tapasztalattal rendelkeznek, illetve azokra, akik kevésbé? Vannak-e olyanok, akik jobban érdeklődnek a fenntarthatóság iránt, ha a csapat tevékenységén keresztül ismerkednek meg a témával? Miért vonzó egy ilyen projekt támogatása vezető technológiai cégeknek? Különböző technológiai újítások és ötletek hogyan vándorolnak a BME Solar Boat Team-en keresztül?

Jelen tanulmány arra a kérdésre keresi a választ, hogy ez az innovatív kezdeményezés milyen módokon hasznosul a társadalom számára, illetve, hogy különböző célcsoportok hogyan reagálnak a tevékenységre.

A használtruha piac fokozódó terjedése és környezetre gyakorolt hatása

Farkas Mercédesz (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Soltész Petra (Környgazd. Tsz.)

Világunk legszennyezőbb iparágai közé tartozik a textil- és ruhaipar. Számos módon roncsolja az ipar a társadalmat és a környezetet egyaránt. Fokozott gyártási volumen, hatalmas nyersanyagigény, ruhaégetések során keletkezendő légszennyezés, alulfizetett és embertelen körülmények között dolgoztatott munkavállalók. A fast fashion jelenség megjelenése óta ezek a negatív hatások fokozódni látszanak. Ezen okokból kifolyólag tartom fontosnak a fenntartható divat témakörével való foglalkozást, így dolgozatom központi témája a használtruhák.

Elemző munkám során a használtruha piac elterjedésének körülményeit és okait vizsgálom. Anglia, Afrika és India példáján keresztül bemutatásra kerülnek a különböző külföldi használtruha exportálási és importálási politikák. Emellett ismertetem a hazai használtruha piac jelenlegi helyzetét a Hada, Humana és Cream üzletek területi eloszlása és üzlettípusa alapján. Fontosnak tartottam a piac környezetvédelmi szempontú elemzését is. Dolgozatomban sor kerül a használtruha vásárlás pozitív és negatív környezeti hatásainak feltárására.

Kutatásom során fogyasztói oldalról közelítem meg az ipar egyik negatív környezeti hatását a Jevons-paradoxont, vagy másnéven a visszapattanó hatást. Kérdőív segítségével felmérést készítek a magyar vásárlók használtruha vásárlási szokásairól annak érdekében, hogy feltárjam a fogyasztók fogyasztását különös tekintettel a tudatos fogyasztás, valamint a túlfogyasztás és az ebből következő visszapattanó hatás megjelenésének kérdéskörét.

Dolgozatom fő célja megállapítani a használtruha túlfogyasztás jelenlétét és mértékét hazánkban, továbbá erre a problémára megoldási javaslatot tenni.

A logisztikai tevékenység környezeti hatásainak vizsgálata egy gazdálkodó szervezet példáján

**Kelemen Karina (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Kósi Kálmán (Környgazd. Tsz.)

Tudományos Diákköri munkámban a logisztika területeit, annak összetett tevékenységét, valamint a gazdaságban betöltött szerepét vizsgálom. Ezen általános ismereteket egy választott szervezet, azaz egy magyarországi logisztikai központ tevékenységein keresztül ütköztetem a gyakorlattal.

A környezetet legnagyobb mértékben terhelő ágazatok közé tartozik a logisztika, így fontosnak tartom azt is, hogy annak környezeti hatásait is értékeljem.

Jelentős gazdasági szerepe miatt elengedhetetlen azonban, hogy környezetileg is fenntartható útra térjen át az ágazat, így dolgozatomban megjelenítem azokat a logisztikai trendeket, amellyel egy vállalat fenntarthatóbbá teheti tevékenységét és folyamatait.

Ahhoz azonban, hogy a vállalatok egy fenntartható irányba tudjanak elmozdulni, valamint a különböző gazdasági folyamatok negatív környezeti hatásainak csökkentésére vonatkozó törekvéseket tudjanak tenni, elsősorban fel kell mérni az adott tevékenység által generált környezetterhelés mértékét és az ebből adódó szén-dioxid (CO₂) kibocsátást. Tudományos Diákköri munkámban három teljesítménymutató (key performance indicator, KPI) alapján határozom meg az általam elemzett logisztikai központ CO₂ kibocsátását, amelyből már következtetéseket tudok levonni, és esetleges javítási, megoldási javaslatokat megfogalmazni egy fenntarthatóbb irányba való elmozdulás érdekében.

Környezetmenedzsment-rendszer a fenntarthatóság szolgálatában

**Mészáros Dóra (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc),
nappali szak)**

Konzulens: Dr. Kósi Kálmán (Környgazd. Tsz.)

Dolgozatomban a fenntarthatóság jelentőségét vizsgálom a gazdálkodó szervezetek működésében, hangsúlyozottan a rendszerszemlélet alkalmazásának előnyeire fókuszálva.

Értékelem a rendszer bevezetésének, működtetésének előnyeit, nehézségeit egy választott vállalat példáján. Kiemelten foglalkozom a rendszerműködés üzleti és környezeti előnyeivel, a bevezetés és működtetés feladataival, folyamataival. Tárgyalom a rendszerműködtetés eredményeit, a környezeti kibocsátások (környezeti hatások) változásának értékelését.

Törekvésem a teljesítményjavítást célzó célok megvalósításának értékelése, becslése.

Egy szennyvíztisztító telep fenntartható energiatermelésének vizsgálata az ISO50001 szabvány tükrében

Molnárová Viktória (Környezetmérnöki mesterképzési szak, nappali MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc) szak)

Konzulens: Dr. Kósi Kálmán (Környgazd. Tsz.)

Dolgozatomban szakirodalmi kutatómunka révén értékelem a szennyvíztisztítás korszerű technológiáit. Egy választott konkrét technológiára vetítve, szintén szakirodalmi kutatás révén megvizsgálom, hogy a technológiát működtető választott szervezetnél hogyan alakul az energiaigény és milyen lehetőségek adódnak a fenntartható energiagazdálkodás (napelemek, biogázhasznosítás stb.) kialakítására.

Egy választott, energiahatékonyságot javító projekt célra vetítve fogalmazok meg javaslatokat a megvalósítás alternatíváira SWOT elemzés és költséghaszon elemzés alapján.

Hulladékból előállított másodlagos tüzelőanyag erőművi égetése egy mintaprojekt alapján

**Pardy Balázs (Környezetmérnöki alapképzési szak, nappali BSC képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Kósi Kálmán (Környgazd. Tsz.)

Tudományos Diákköri munkámban szakirodalmi kutatómunka keretében tárom fel a körkörös gazdaság céljainak megvalósítási lehetőségeit egy kommunális hulladéklerakó példáján. A hasznosítási lehetőségeket olyan lerakón vizsgálom, ahol a keletkezett RDF (Refuse Deried Fuel) előállításával foglalkoznak. Célom az RDF energetikai hasznosításának kutatása. Egy mintaprojekt alapján értékelem az RDF erőművi égetésének lehetőségét. Kidolgozom a vizsgált kommunális lerakó telephelye mellett létesítendő, az RDF tüzelésére alkalmas virtuális erőmű létesítésének feltételeit.

Közgazdaságtan szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-kozgazd>

Elnök: Gilányi Zsolt (Közgazd. Tsz.)

Boldogít-e a fenntartható fejlesztés?

Duray Csilla (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Ligeti Zsombor (Közgazd. Tsz.)

Kutatásom tárgya a boldogság és a fenntartható fejlődést kapcsolata. Témaválasztásom a téma relevanciáján és színességén alapul. A kutatás két, ez elmúlt évtizedben a nemzetközi szférában nagy, illetve egyre nagyobb jelentőségű témakört ötvöz. Az egyik a 2015. szeptemberi ENSZ Közgyűlésen elfogadott „Agenda 2030”, amely 17 cél mentén fogalmazza meg a világ országainak egy ideális fejlődési irányát. A célok teljesítését folyamatosan nyomon követik, és ennek megfelelően rendszeresen megállapítják, hogy az egyes országok milyen mértékben teljesítették már ezeket (SDG Index). A másik pedig a boldogság vagy szubjektív jóllét (subjective well-being, SWB, más néven Cantril-létra), melynek mérése egyre nagyobb szerepet kap a gazdasági fejlődés elemzésében, más fejlődési mutatókat kiegészítve. A boldogságot tekintve például több országot tudunk felsorolni, ami a boldogság gazdaságtanával állami szinten foglalkozik, Magyarország jelenleg még nem tartozik közéjük.

Célom kimutatni a boldogság és fejlődés közötti általános összefüggéseket, akár az eltérő időbeli adatok összemérésével egy ok-okozati sejtést megfogalmazni. Kutatásom két irányból közelíti meg a témakört: egyrészt fontosnak tartom a rendelkezésemre álló kvantitatív információk összegzését és összehasonlítását, ezek forrásaként a fejlődés és boldogság oldalról az ENSZ jelentései, a segélyek oldaláról az OECD ODA, az IATI és az Európai Unió adatai állnak rendelkezésemre. Ezek megértéséhez azonban szükségesnek tartom az adatok háttérében álló tényezők, történetek feltérképezését, amelyre dolgozatom szintén kitér egy-két projekt megvalósítását, egy-egy ország helyzetét részletezve. Dolgozatom az Egyesült Nemzetek Szervezete által 2020. márciusában kiadott boldogsági jelentés (World Happiness Report) 6. fejezetét gondolja tovább, amely a 17 fenntartható fejlődési cél teljesítésével és a boldogság kapcsolatával foglalkozik. A kutatásban megfogalmazott kritikák és javaslatok feldolgozását kiegészíteném a nemzetközi segélyek áramlásának felmérésével a „boldogítóbb fejlődési területek” szempontjából. A mutatók mélyrehatóbb elemzését R programban végzem.

Gazdasági válság elemzése és előre jelezhetősége a valutaárfolyamok rejtett információi alapján

**Erős Gábor (Mechatronikai mérnöki mesterképzési szak képzés, mesterképzés
(MA/MSc) szak)**

Konzulens: Dr. Kovács Edith Alice (DiffEgy)

Gazdasági válság elemzése és előre jelezhetősége a valutaárfolyamok rejtett információi alapján

Erős Gábor, mechatronikai mérnöki MSc II. évfolyam

e-mail: gaboreros96@gmail.com

Konzulens: Dr. Kovács Edith Alice, egyetemi docens, Differenciálegyenletek Tanszék

e-mail: kovacsea@math.bme.hu

A 2008-ban bekövetkezett pénzügyi válság után számos kritika érte a pénzügyi szakértőket, mivel sokak szerint a válságot előre jelzése, illetve a védelmi stratégia kidolgozása az ő feladatuk lett volna. Ennek ellenére sokan azon a véleményen vannak, hogy a válságot nem is lehetett volna tisztán az adatokból előre jelezni, mivel az okok sokkal összetettebbek melyek mind a politikai, a szociológiai és a gazdasági háttér együttesében keresendők.

A válság utólagos elemzésével, az előzményeinek kutatásával számos tudományos munka is foglalkozott, mégis nem született konszenzus, hogy valóban előre jelezhető-e ezek a pénzügyi anomáliás állapotok a bekövetkezésük előtt meglévő információk alapján.

Jelen kutatásban a pénzügyi válságot, illetve a kialakulásához vezető út vizsgálatát a valutaárfolyamok elemzésén keresztül teszem. A feltételezésem az volt, hogy sok gazdasági és politikai információ megjelenik a valutaárfolyamok idősaiban és a közöttük lévő kapcsolatokban. A kutatásom ezen információk feltárásával, elemzésével és értelmezésével foglalkozik.

A dolgozatomban egy fejezetet szánok az ilyen irányú kutatások feltérképezésével, rövid bemutatásukkal. A fejezet végén levonok következtetéseket, melyeket a továbbiakban figyelembe veszek. A 2000-2019 valutaárfolyamok idősorait figyelembe véve felhasználtam, illetve kidolgoztam új matematikai modelleket az együttes elemzésükre. Mindegyik modell elméleti leírása után megtalálható valutaárfolyamokon való alkalmazása és gazdasági mutatókkal való összevetése.

Az utolsó előtti fejezet egy kitekintést tartalmaz, amelyben a jelenlegi gazdasági állapotot tárgyalom a bevezetett modellek tükrében, amelyeket összevetek más előrejelzéssel is. A munkámat egy következtetéseket tartalmazó összefoglaló résszel zárom.

A vállalkozó állam - állami vállalatok a XXI. században

Foki Imre Bence (Pénzügy és számvitel alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Novák Zsuzsanna (Pénzügyek Tsz.)

Az elmúlt 30 év tükrében könnyedén állíthatnánk, hogy az állam véglegesen visszavonult a gazdaság irányításából. A szocialista tervgazdaságra épülő modell mára szinte teljesen eltűnt, ahol pedig megmaradt, ott radikálisan átalakították, hogy működni tudjon a XXI. században. 2008-as gazdasági válság óta ezen egyirányú változás azonban megszakadni látszik, hiszen az olyan országok sikerei, mint Szingapúr felvetette, hogy mégis léteznek működőképes, alternatív gazdaságpolitikai modellek.

A dolgozatom célja megismertetni az olvasóval az államkapitalizmus és az állami vállalatok (SOE) történetét, majd a szakirodalomban talált jellemzők alapján elhelyezni ebben a rendszerben Magyarországot. Kutatásom során áttekintem az állam vállalkozói szerepét különböző gazdaságpolitikai korszakok és koncepciók összehasonlítása segítségével. Olyan kérdésekre keresem a választ, hogy milyen piaci hibák indokolhatják az állam megjelenését vállalkozóként a piacon és mindezeket milyen hatékonysággal képes megoldani. Feltételezem, hogy a szakirodalmak nagy része negatív képet fog lefesteni ezekről a vállalatokról így megpróbálom azt is megtalálni milyen szempontok szerint lehet mérni a hatékonyságukat és minek köszönhető ez az egyoldalúság. A dolgozatom Magyarországgal foglalkozó részében elemzem a gazdaság állami részét GDP-ben betöltött szerep, tulajdonosi jogviszonyok, domináns szereplők és átláthatóság szerint, majd összehasonlítom a szingapúri államkapitalizmussal. Külön elemzem a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (Magyarország egyik legnagyobb SOE-je) helyzetét nyilvános adatok és egy vezetőséggel készített interjú segítségével, hogy megtudjuk milyen hatékonysággal képes működni egy magyar állami vállalat.

„Előrejelezhető-e a csőd? A pénzügyi mutatószámok szerepe a kimentési gyakorlatban a 2008-as globális válság tapasztalatai alapján”

Klausz Adrienn (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Novák Zsuzsanna (Pénzügyek Tsz.), Dr. Orlovits Zsanett (Közgazd. Tsz.)

A 2008-as válság hatásainak enyhítésére irányuló európai gazdaságpolitika a bankrendszer problémáira, különösen a rendszerszinten jelentős bankok megerősítésére egyrészt különböző támogatások nyújtásával, végső esetben pedig államosításukkal igyekezett megoldást találni. Németország élenjáró volt a kimentési gyakorlatban, hiszen uniós keretek közt is rengeteg német bank részesült valamiféle támogatásban a válság során. Más európai országokban sokszor sokkal gyengébben teljesítő intézmények sem kaptak támogatást, illetve azok a tagállamok, amelyek kiadásai mérséklését tartották szem előtt a válságkezelésben, utólag megállapítható, hogy esetenként jobban teljesítettek, erősebb banki szférával vészelték át a válságot.

Dolgozatom célja, hogy megvizsgáljam valóban elkerülhetetlen volt az egyes bankok kimentése a német gyakorlatban. Más tanulmányokhoz hasonlóan logisztikus regressziós modell segítségével tesztelem egy konkrét pénzügyi intézmény csődvalószínűségét 1999-2019 között rendelkezésre álló éves beszámolókból számolt pénzügyi mutatók segítségével, különös tekintettel a 2008-as válságra. Választásom a Commerzbankra esett, mivel erről a hitelintézetről elmondható, hogy kimentésben részesült a válság során, de nem volt olyan fajsúlyos hitelintézet a német bankrendszerben, amely esetében megkérdőjelezhetetlen lett volna a kimentés.

A modell tökéletes predikációs képességgel rendelkező változóinak megválasztásához, a klasszikus megközelítéssel összhangban, a különböző kockázati kategóriák szolgáltak segítségül. Az optimális magyarázóváltozók a saját tőke-, költség/bevétel-, illetve a hitelezési veszteségekre képzett céltartalék, végül két különböző kategóriából kerültek ki. A megalkotott modell a Bazel III. szabályozással részben összhangban áll, mivel a recesszió után az ajánlás tovább szigorította például a tőkekövetelmény mutatókat, amelyek a modellben is releváns változóknak bizonyultak. Fontos azonban megjegyezni, hogy a szigorítások fő célja elsősorban a makroprudenciális szabályozás elősegítésére irányultak, új mutatók bevezetésével (CET1, különböző Tier indexek) a transzparencia növelése, illetve a befektetők védelme érdekében.

Összefoglalva a kutatást, a válság alatt a Commerzbank kimentése a gyenge teljesítménye miatt volt indokolt, rendszerkockázati szempontból nem volt jelentős hitelintézet, számos mutatója azonban jelentős egyedi kockázatot tükrözött. A bank hitelkockázatának és likviditási kockázatának mutatószámaira épülő regressziós egyenlet végeredményben a kimentés valószínűségét reálisan átlagosan 65,3%-ra értékelte a válság alatt 2008 és 2012 között.

A neoliberalizmus hatása a gazdasági egyenlőtlenségekre

Rác Gábor (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Vígh László (Közgazd. Tsz.)

A neoliberális gazdaságfilozófia körülbelül negyven éve uralkodik rendíthetetlenül a fejlett világon. Ez a hegemonia azonban megkérdőjeleződni látszik, ahogy a rendszer bírálói egyre hangosabban és egyre nagyobb teret követelve kritizálják a rendszert. A TDK dolgozatommal követem a zúgolódók táborát és arra keresem a választ, hogy a fejlett országokban tapasztalható növekvő gazdasági egyenlőtlenségeket mennyire is magyarázzák a neoliberalizmus beváltott és be nem váltott ígéretei.

A dolgozatban mindenekelőtt különböző statisztikák segítségével bemutatásra kerülnek az elmúlt negyven év gazdasági egyenlőtlenségeinek alakulásai, kezdve egy kis globális kitekintéssel, majd ráfókuszálva a fejlett országok helyzetére. A globális perspektíva nélkülözhetetlen a neoliberalizmus és az egyenlőtlenségek tárgyalása esetén, hiszen szorosan kapcsolódik a fejlett országok helyzetéhez.

Ezután a fejlett világ növekvő egyenlőtlenségeit a neoliberalizmus beváltott és be nem váltott ígéreteivel igyekszem magyarázni, ami alatt értem például a tényt, hogy míg Milton Friedmanék a kisebb államért kampányoltak, addig az a valóságban nem valósult meg, ellenben az adók valóban csökkentésre kerültek – az osztályok között aránytalan mértékben. Ez mindössze egy példa volt, de ide fogom venni a szakszervezetek alakulását, a középosztály helyzetét, a társadalmi mobilitás kérdését és a termelési tényezők szabad áramlásának problémáját.

A dolgozat konklúziójaként arra a következtetésre jutok, hogy az eredeti neoliberális eszmék felemás implementálása nagy mértékben magyarázza a gazdasági egyenlőtlenségek növekedését a fejlett országokban.

A magyar nyugdíjrendszer problémái és a nyugdíjcélú megtakarítás befolyásoló tényezők

Rózsa Zoltán (Marketing MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Kovács István (Men. és Vállg. Tsz.)

A Tudományos Diákköri Konferencia versenyre készített kutató munkám a magyar nyugdíjrendszer problémáit, a nyugdíjrendszer előtt álló kihívásokat és egy nyugdíjreform lehetséges irányait vizsgálja. A kutatás bemutatja a nyugdíjrendszerek eltérő típusait, a magyar nyugdíjrendszer történeti fázisait és azokat a kihívásokat, amelyek veszélyeztethetik a fenntartható nyugdíjrendszer megőrzését. Ezen kihívások között szerepelnek a magyar lakosság várható demográfiai változásai: elöregedő társadalom, az aktív lakosság arányának csökkenése, az átlag élettartam növekedése, a nyugdíjas korosztály arányának növekedése. További kihívást jelenthet a mesterséges intelligencia és robotika munkaerőpiacra gyakorolt hatása. A lehetséges nyugdíjreformok vizsgálata során bemutatom a releváns szakirodalomban általában felmerülő javaslatokat, amelyek az alábbi kategóriákba és ezen kategóriák kombinációjába sorolhatók: fokozott állami támogatás nyugdíjcélú megtakarítás esetén, pénzügyi öngondoskodás ösztönzése, nyugdíj csökkentés, nyugdíj korhatár emelése. Dolgozatom célja, hogy a témába vágó szakirodalom megismerésével, összefoglalásával és primer kutatásommal a magyar nyugdíjrendszer kihívásait és ezen kihívások hatékony kezelésére szolgáló effektív reform lehetőségeket tárjam fel.

Klasszikus növekedésméleti modellek vizsgálata a legújabb stilizált tények tükrében

Zsiros Ádám (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Ligeti Zsombor (Közgazd. Tsz.)

A stilizált tények fogalmának bevezetésére 1957-ben került sor Káldor Miklós által. A stilizált tény egy leegyszerűsített megfogalmazása az empirikus fejlődésgazdaságtani megfigyeléseknek. Káldor Miklós (1957) hat stilizált tényben fogalmazta meg megfigyeléseit, amelyekre C.I. Jones & P.M. Romer (2009) reflektált és megfogalmaztak szintén hat stilizált tényt a megelőző több, mint 50 év adatainak felhasználásával.

A dolgozatban bemutatásra kerülnek különböző új, elméleti gazdaságpolitikai irányok (mint például a happynomics, a különböző adó- és oktatáspolitikai modellek, valamint az állami redisztribúció). Emellett vizsgálatra és kiegészítésre kerülnek romeri stilizált tények az előregedő és fogyó népesség figyelembevételével. Neoklasszikus közgazdaságtani modellek felhasználásával (Solow-modell, Mankiw-Romer-Weil-modell) egy elméleti modell kerül felépítésre, amelynek segítségével vizsgálatra kerül a modellben szereplő két, eltérő jövedelemmel rendelkező társadalmi csoport egymáshoz viszonyított és abszolút jövedelmének az alakulása az idő függvényében. További kutatás tárgyát képezi a Solow-modellben szereplő tőkekitevő idő és/vagy tőkefüggése, valamint szimulációs eredmények vizsgálata konstans és lineárisan növekvő kitevő esetén.

A kutatás során alkotott elméleti modell és szimulációk segítségével becsülhető, hogy milyen jövedelemeloszlásokat indukálhatnak az eltérő politikák rövid és hosszú távon, valamint az, hogy miként hathat vissza a jövedelmi eloszlások változása a gazdasági növekedés mechanizmusára, a felzárkózási folyamat sebességére.

Hivatkozások:

Nicholas Kaldor, 1957. A Model of Economic Growth, *The Economic Journal*, Vol. 67, Issue 268, Pages 591–624

Charles I. Jones & Paul M. Romer, 2010. The New Kaldor Facts: Ideas, Institutions, Population, and Human Capital, *American Economic Journal: Macroeconomics*, American Economic Association, Vol. 2(1), Pages 224-245

Marketing szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-marketing>

Elnök: Dr. Kelemen-Erdős Anikó (Óbudai Egyetem)

A digitális detox és az önkontroll összefüggése

Bardóczy Tibor (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Bernschütz Mária (Men. és Vállg. Tsz.)

Ebben az évben a TDK dolgozat az úgynevezett digitális detox fogalmával és ezen kérdéskör körbejárásával foglalkozik, mégpedig az önkontroll összefüggésében. A kutatás fókuszpontjában az áll, hogy társadalmunk különböző generációi hogyan reagálnak a digitális detox jelenségére, illetve mekkora önkontrollal rendelkeznek, ha a túlzott tartalomfogyasztás vonatkozásában kérdezzük őket. Vajon lenne elég akaraterejük önerőből leszokni az oly sokat adó eszközökről, vagy pedig kizárólag segítséggel, egy esetleges detox programmal sikerülhetne a fogyasztáscsökkentés?

Ennek megfelelően három darab hipotézis került megfogalmazásra, melyek akár bebizonyosodnak, akár megdőlnék, igen érdekes eredményt szolgáltathatnak. Első ízben arra következtetek, hogy az egyén önkontrollja függ annak nemétől és életkorától. Tekinthető-e vajon egy X-generációs nő nagyobb önszabályozással rendelkező személynek, mint például egy Z-generációs fiatal férfi?

Második állításom a következő: azok az embertársaink, akik pozitív véleménnyel vannak a digitális detox jelenségről, nekik a kvalitatív kutatásban ismertett önkontrollra vonatkozó állításokra, kérdésekre adott válaszaik is magasak. Ezen hipotézis hamisságának vagy igazságának kijelentése előtt körvonalazódní fog tehát, hogy igaz-e az összefüggés, miszerint akikben jóérzést kelt a digitális detox fogalomköre, azok magas önkontrollal rendelkeznek.

Harmadik, egyben utolsó gondolatom az, hogyha az alanynál magas önkontroll érhető tetten, akkor az illető akaratereje is magas lesz. Az eredmény kijelentésekor látható lesz, igaz-e, hogy aki magasan önszabályoz, az nagy akaraterejével rendelkezik.

A dolgozat módszertanáról szót ejtve: két fajta kutatási metódust alkalmaztam, nevezetesen kvantitatív kutatást és kvalitatív kutatást. A kvalitatív kutatás során mélyinterjúkat készítettem társadalmunkban fellelhető összes (6 darab) generációból egy-egy személlyel, hogy kristálytiszta láthassam, hogyan és milyen módon viszonyulnak a digitális eszközök használatához mind a legidősebbek, mind pedig az éppen iskolás korú generáció tagjai.

A kvantitatív kutatást egy online kérdőív kitöltésére hegyezem ki, melynek célja, hogy lehetőség szerint minél több generációból, minél több releváns választ nyerjek ki arra tekintettel, hogy milyen módon alakul a kitöltők tartalomfogyasztása, időben, térben, továbbá milyen platformokon és konkrétan mit fogyasztanak, illetve, mekkora az egyén önkontrollja, mindezt a saját válaszaiból kiértékelve.

A kognitív disszonancia szerepe a marketingkommunikációban

**Dezső Orsolya (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Ziegler Zsolt (Fil. és Tud. Tsz.)

A döntési folyamat és az információszerzés a marketinghez kapcsolódó eszközök. A reklámok, hirdetések egyrészt azt a célt szolgálják, hogy informálják a fogyasztókat a termékről, szolgáltatásról vagy márkáról. Ezen kívül értéket teremtenek a fogyasztók számára, akikkel a kapcsolatot is ápolja a szervezet a marketingkommunikáció által (Amerikai Marketing Társaság, 2004). Vásárlás során egy döntési folyamaton is keresztül megy a vásárló. Mind az ellentmondó információk szerzése, mind pedig a döntési helyzet előidézheti a kognitív disszonanciát.

A kognitív disszonancia fogalmát Leon Festinger (1957) alkotta meg, mely szerint gondolatainknak, tudásunknak összhangban kell lennie a cselekedeteinkkel. Ha az attitűdnek az egyén nem megfelelő, ellentétes információhoz jut, vagy ellentétesen cselekszik, akkor kognitív disszonanciát él át. Ennek oka a kognitív elemek összeférhetlensége. Az emberek igyekeznek elkerülni az összeférhetlenséget, ezért, ha az bekövetkezik, különböző eszközöket használnak a disszonancia redukciójára. Az elmélet szerint ez a disszonancia létrejöhet olyan információ megszerzésekor, mely rámutat arra, hogy az egyén ellentmondásban áll önmagával. Az elmélet megalkotója azt állította, hogy a kognitív disszonancia gyakori, mindennapos jelenség egy ember életében.

Vizsgálataim során számos marketing témájú és szociálpszichológiai szakirodalmat elemzek, mivel a témát legnagyobb részben ezek a tudományok ölelik fel. Ezekből szeretném ismertetni a jelenség lényegét, előfordulását, feltételeit, majd esettanulmányon keresztül vizsgálok a marketingben lehetségesen megjelenő szerepét. A választott esettanulmány egy Soproni sör reklám hivatkozás. A reklám nem szokványos módon és időben idézheti elő a kognitív disszonancia jelenségét. A jelenség nem a reklám nézése közben alakul ki, hanem feltételezésem alapján a vásárlás pillanatában. Kérdőívekkel szeretném vizsgálni az emberek reklámról való véleményét. Ennek segítségével a kognitív disszonancia redukciójának szerepét és hatásait is figyelem. Ezek után a hatásos kommunikáció vizsgálatát tekintem át szakirodalmak segítségével. A kognitív disszonancia és a hatásos kommunikáció hatását és szerepét vizsgálok a marketingkommunikációs eszközökben. Mindezek vizsgálata feltehetően rámutat arra, hogy a marketingkommunikáció olyan folyamat, mely során nem csak feltételezhető, hanem gyakran előforduló jelenség a kognitív disszonancia. Ennek oka az ember természete és a kommunikáció jellege. A dolgozatban rávilágítok arra, hogy a kognitív disszonancia jelen van a marketingkommunikációban és nagy hatással lehet a fogyasztókra.

A kevesebb több? – A limitált kiadású termékek hatása a fogyasztói magatartásra

Gyóri Luca Andrea (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Petruska Ildikó (Men. és Vállg. Tsz.)

A mai fogyasztók keresik a változatosságot, az élményeket, és elvárják, hogy a márkák egyénileg is megszólítsák őket. A limitált kiadások maximálisan alkalmasak mindezen igények kielégítésére, így nem véletlen, hogy nagyon népszerű marketing eszköznek számítanak, a javak széles spektrumát tekintve találkozhatunk ezekkel. A verseny a fogyasztók megnyeréséért itt is kielezett, s kitűnni már csak igazi különlegességekkel, egyedi ötletekkel lehet. Ehhez a változó fogyasztók igényekre való gyors reagálásra, ugyanakkor kezdeményezésre, nagyfokú kreativitásra is szükség van.

Dolgozatomban a limitált kiadásokkal, az ún. mesterséges szűkítéssel foglalkozom. A téma márkázási és fogyasztói szempontból nézve is nagyon izgalmas. Munkámban vizsgálom a limitált kiadások márkaismeretre, márkaimázsra gyakorolt hatását, elemzem vásárlásuk fogyasztói motivációt, pszichológiai hatásait, hiszen az emberek néha egészen lázba jönnek, hogy hozzájuthassanak egy-egy ilyen termékhez. A limitált kiadások szerepe a luxus és a mindennapi termékeknél sok eltérő vonást mutat, így a két piacra nézve összehasonlító elemzést végzek, a kapcsolódó elméleti háttér és modellek alapján.

Primer kutatásom felöleli a kínálati és keresleti oldal vizsgálatát, kvalitatív módszerek alkalmazásával. Szakmai mélyinterjúkat készítettem luxusmárkák és mindennapi cikkek szakembereivel, hogy rálátást szerezzek a limitált kiadások megszületésének, piacra vitelének gyakorlatára. A fogyasztói oldal megismeréséhez két fókuszcsoporthoz kutatást csináltam, hogy feltárjam a limitált termékek keresletének érzelmi mozgatórugóit a két termékcsoporthoz.

Remélem, hogy munkám a limitált kiadások marketing szerepének megismeréséhez a gyakorlatban is hasznosítható eredményeket ad.

A Hell Energy Coffee marketingkommunikációja

**Planéta Dorina (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Veres István (Men. és Vállg. Tsz.)

Az elmúlt félévekben a Projektfeladat keretein belül lehetőségem nyílt a Hell Energy Coffee marketingkommunikációjának vizsgálatára.

A Hell Magyarország 2019-ben vezette be a Hell Energy Coffee-t a hazai piacra, egyedüli termékként kategóriájában a magyar piacon, ugyanis sem kávéként, sem pedig energiatalként pozícionálták. A vállalat a korábban megszokottól eltérő reklám-, marketing-, pozícionálási és kommunikációs stratégiát alkalmaz.

A TDK dolgozatom keretein belül szeretném bemutatni a Hell Energy Magyarország Kft. vállalatát, valamint annak iparági és versenykörnyezeti elemzését. Egy évvel ezelőtt készítettem egy kérdőívet, amelyben a termék ismertségét és pozícionálását vizsgáltam a fogyasztók körében. Az eredményeim alapján a terméket leginkább kávéitalként, dobozos kávéként pozícionálták a vásárlók, de jelentős mértékben jelen voltak azok is, akik energiatalként tekintették.

A TDK dolgozatomban azt szeretném vizsgálni, hogy az elmúlt egy évben hogyan változott a termék ismertsége a fogyasztók körében. A Hell Energy Magyarország Kft. a Hell Energy Coffee terméket 2020-ban jegeskávéként kezdte pozícionálni. A dolgozatom másik fő témája annak kutatása, hogy a vállalat miért így pozícionálta a terméket, valamint azt kideríteni, hogy a fogyasztók miként pozícionálják a Hell Energy Coffee-t és kik a valódi versenytársai. A munkámhoz primer kutatást használok, azon belül is kérdőíves megkérdezést. Az új, kibővített kérdőívem eredményét elemzem és összevetem az egy évvel korábbi kérdőívem eredményeivel. Az így kapott adatokat fogom bemutatni TDK dolgozatomban.

Fogyasztói élmény vizsgálata a közüzemi szektorban – Fővárosi Vízművek Zrt. példáján keresztül

Pusztai Máté (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Szalkai Zsuzsanna (Men. és Vállg. Tsz.)

A szolgáltatói vállalatok esetében központi szerepe van a fogyasztóknak és a fogyasztókkal való kapcsolatnak. A termelő vállalatokkal ellentétben a szolgáltatások ugyanis nem csupán egy terméken keresztül, hanem direkt kapcsolatba kerülnek az ügyfelekkel a szolgáltatás nyújtás során. A fogyasztói élménynek, azaz a fogyasztóban kialakuló érzelmi aspektusoknak éppen ezért nagy szerepe van. Manapság a vállalatok egyre jobban törekednek arra, hogy megfelelően kialakítsák a fogyasztói élményt előidéző rendszert, azonban a fogyasztói élmény elemeit nem lehet egyszerűen meghatározni.

Ugyanakkor lehetséges már meglévő marketing stratégiai koncepciók alkalmazása a fogyasztói élmény elemek érzékeltetése érdekében. Erre alkalmas lehet például a marketingmix koncepció és annak elemei. A szolgáltatások 7P-jén keresztül könnyen be lehet mutatni, hogy melyek azok a tényezők, amelyek többlet érzelmeket válthatnak ki az ügyfélből a szolgáltatás során.

Így van ez a közüzemi szektor vállalatainak szolgáltatása esetén is, amelyek manapság kettős szereppel működnek: Az ügyfeleknek kínált folyamatos és tömeges kiszolgálás és az alapvető igényeket kielégítő szolgáltatástermékekből fakadóan megőrizték nonbusiness jellegüket. Ugyanakkor a tulajdonosi szerkezet megváltozása, a helyettesítő lehetőségek megjelenése és a verseny-helyzetbe való kerülés miatt a profitorientált cégek jellemzői is megjelentek a szektor szereplőin. Ennek a kettős szerepkörnek való megfelelés pedig a vállalatok marketingtevékenységére, ezen belül pedig a fogyasztói élmény elérésére való törekvésre is kihat.

Az egyik ilyen közüzemi vállalat, a Budapestet és több agglomerációs települést is kiszolgáló, Fővárosi Vízművek Zrt., amely már több mint 150 éve látja el tiszta ivóvízzel a fővárost, valamint 2013 óta szennyvíztisztítási szolgáltatást is végez az agglomeráció több településén. Hosszú történelme során egyre többféle szolgáltatással, egyre nagyobb terület lakóinak igényeit elégítette ki. Felelősségtudatos vállalként pedig a katasztrófa- és szükséghelyzetek megsegítésére is törekszik. Ügyfélszolgálati Igazgatóságának működésében az ügyfelei teljes körű és minőségi kiszolgálása a cél. 2019-ben ennek kapcsán indította el Ügyfélszolgálati Fejlesztési Programját, amelynek vízió-jában egy korszerű, az ügyfelek számára vonzó ügyfélszolgálat, valamint a megfelelő csatornák kiépítése és elektronikus környezetbe való integrálása a cél. Mindezt 7 stratégiai és 12 menedzsment projekt keretében szeretné elérni, amelyben több olyan projekt is szerepel, amely nagyban befolyásolja a fogyasztói élmény elemeit is.

Ugyanakkor felmerülhet a kérdés, hogy van-e relevanciája a fogyasztói élménynek egy alapvető szükségleteket kielégítő vállalat esetében. Ennek vizsgálatára egy kvalitatív és egy kvantitatív kutatást végeztem. A két felmérés eredményeként arra a következtetésre jutottam, hogy egy olyan vállalat esetében, mint a Fővárosi Vízművek Zrt., van értelme az elégedettség felüli többlet érzelmek kialakításának. Ezzel elsősorban a vállalat az ügyfeleivel alakíthat ki jó kapcsolatot és kedvező megítélést egy olyan helyzetben, ahol az interakció elkerülhetetlen az alapvető szolgáltatástermékből kifolyólag. Másodsorban a kiegészítő szolgáltatásokból érkező profit is növelhető ilyen módon. Természetesen a marketingmix elemek mentén érzékelhető

különböző fogyasztói élmény elemek nem ugyan olyan mértékben járulnak hozzá a többlet érzelmek kialakulásához, de a vállalat jellemzőiből kifolyólag ez nem meglepő.

Össességében tehát láthatjuk, hogy a fogyasztói élmény ma már nem csupán a termelő vállalatok privilégiuma, hanem a szolgáltatói vállalatok, így a közüzemi szektor szereplőinek is lényeges eszköze.

A fizetett Google keresési hirdetések márkaépítésben játszott szerepe

Takács Dóra (Marketing MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Kovács István (Men. és Vállg. Tsz.)

Az internet elterjedése alapjaiban változtatta meg a fogyasztói szokásokat, az információk elérhetővé válása révén a fogyasztók sokkal tudatosabb döntéseket hoznak vásárlási folyamataik során, részletesen tudnak tájékozódni a megvásárolni kívánt termékekről és/vagy szolgáltatásokról, a márkákról. Ezek a változások kihívások elé állították a vállalatokat, akiknek meg kell küzdeni a gyorsan változó világgal és fogyasztói igényekkel, a fogyasztók információéhségével, bizalmatlanságával és a reklámkerülésével is. Ennek köszönhetően értékelődött fel a márkázás szerepe.

A márkák segíthetnek meggyorsítani a vásárlási döntési folyamatot, emellett pedig egyfajta biztonságot is nyújthatnak a fogyasztóknak, akik tudják, hogy milyen minőségre számíthatnak a márkától, csökkentve ezzel az észlelt kockázatot. Azonban fontos megjegyezni, hogy amennyiben egy márka csalódást okozott valamilyen szempontból a fogyasztóinak, akkor nagyon nehéz újra elnyernie a bizalmukat, ezért is fontos, a márkaérték növelése. A fentieket tekintve úgy gondolom, hogy a vásárlási döntési folyamat minden lépésénél elengedhetetlen a márkaépítés.

A vásárlási döntési folyamatot nézve talán a két legkritikusabb pont az információkeresés, illetve az alternatívák értékelése, amikor is fontos, hogy adott márka megvesse a lábát a fogyasztók fejében és pozitív képet alakítson ki, hogy a vásárlás felé terelje őket. Mindkét lépésnél kulcsszerepet játszik a Google Kereső, ahonnan a fogyasztók az információkat könnyedén elérhetik, épp ezért dolgozatomban azt vizsgálom, hogyan hatnak a fizetett Google keresési hirdetések a márkaépítésre, a márka megítélésére. Először szeretném megvizsgálni, hogy a márkaépítés támogatására szolgáló technikák és trükkök mennyire bizonyulnak hatásosnak, végül pedig azt szeretném elemezni, hogy a fizetett hirdetések mely attribútumai milyen jelentőséggel bírnak, illetve egy rosszul megírt, beállított hirdetésnek milyen befolyása lehet a márkák megítélésére.

Kutatásomban szakértői interjúkkal szeretném feltérképezni, hogy a PPC szakembereknek mi a véleménye a kérdésről, illetve mi a tapasztalatuk a már említett márkaépítést elősegítő technikákkal, megoldásokkal kapcsolatban. A fogyasztók szokásait, véleményét kérdőíves megkérdezés formájában szeretném kutatni, melyben projektív technikákat alkalmazva próbálom felmérni a fizetett keresési hirdetések márkaértékre gyakorolt hatását.

Belső vagy külső motiváció okán lennének tudatosabbak a fogyasztók?

Takács Fanni (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Bernschütz Mária (Men. és Vállg. Tsz.)

Tartalmi kivonat

A természeti erőforrások folyamatos kiaknázás alatt állnak, a gazdaság bizonytalan és gyenge, folyamatosan romlik egészségünk és életszínvonalunk. Ezek ellenére mégis vesszük a kőolaj alapú termékeket, pénzünk nagy részét feldolgozott élelmiszerekre, toxikus, külföldi termékekre költjük. Nem kellene ezen már változtatni?!

A növekvő hulladékmennyiség többek között a már fent említett problémákat hozta magával, amelyek mára odáig fajultak, hogy azonnali változásra van szükség a fogyasztók szokásaiban is. A lakosság komposztálással, szelektív hulladékgyűjtéssel a közeljövőben keletkező települési hulladék kétharmadától már megszabadíthatná a Földet. Azonban van egy életmód, amely minimális hulladéktermelést biztosít követőinek, ez ma, s valószínűleg a jövőben is a legkörnyezetbarátabb megoldás, ami létezik. Ez a megoldás az eddigi életvitel felfüggesztése s átreformálása, a Zero waste koncepció alkalmazása, melynek célja, hogy minél kevesebb hulladékot termeljünk a mindennapjaink során, s igyekezzünk alternatív megoldásokat találni a hamar szemétté váló termékekre.

Dolgozatom középpontjában a Zero waste életmód, a fenntartható fogyasztás hazai helyzetének vizsgálata áll. A Zero waste életmód megjelenésével párhuzamosan egy új fogyasztói réteg jelent meg. Kutatásom többek között arra irányult, hogy felmérjem e fogyasztók szokásait, s megvizsgáljam a Zero waste elvek mennyire teljesülnek esetükben. X, Y és Z generációk egyaránt részt vettek a kvantitatív kutatásban, amely során kérdőíves felmérést végeztem magyarországi lakosok körében. Különböző alternatív, környezetbarát lehetőségek használatának gyakoriságát, vásárlási szokásokat, szelektív hulladékgyűjtési szokásokat mértem fel. A fogyasztói magatartások megismerése mellett célom, hogy kiderüljön milyen belső vagy külső motiváció okán válnak a különböző generációk tagjai tudatos fogyasztókká. A generációk közötti különbséget hipotézisek felállításával elemeztem.

1. A nők belső motiváció miatt válnak tudatos fogyasztóvá.
2. A Z generáció külső motiváció miatt válik tudatos fogyasztóvá, fontos számukra a társadalmi elfogadás, mások véleménye, divatnak tekintik a Zero waste életmódot.
3. Az Y generáció belső motiváció miatt válik tudatos fogyasztóvá, értéket szeretnének teremteni, gondolnak a jövő generációira, egészséges, élhető jövő megteremtése a céljuk.

A Zero waste szókapcsolat mára egy közkezdvelt kifejezés lett, de vajon a mindennapi gyakorlatban is használják, s ha igen, miért?

Menedzsment szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-menedzsment>

Elnök: Dr. Sebestyén Zoltán (Men. és Vállg. Tsz.)

Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan: Környezettudatos stratégia implementálásának lehetőségei az ESTIEM esetében

Horváth Rebeka Dorina (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dóra Tímea Beatrice (Men. és Vállg. Tsz.)

A környezeti fenntarthatóság csupán egyike annak a számos globális kihívásnak, melyek hatására fokozódnak a vállalatokkal szemben támasztott elvárások. Míg korábban a környezet védelme csak a vállalatok napi szintű cselekedeteiben jelent meg az azt kötelezővé tevő rendeletek miatt, manapság az erre irányuló tettek szükségszerűen stratégiájuk részét kell, hogy képezzék. Bár a környezettudatos stratégiai menedzsment egy új, kialakulóban lévő terület, ugyanakkor jelentősége szignifikánsan növekszik, sajátosságai pedig a vállalatokon túl több nonprofit szervezet életében is fellelhetők. A környezet, s ezzel a társadalom javát szolgáló, fenntartható szempontok figyelembevételével történő működés mellett kötelezte el magát a javarészt európai műszaki menedzser hallgatókat tömörítő nonprofit diákszervezet, az ESTIEM is, azonban ahhoz, hogy az elköteleződés konkrét tettekben realizálódjon, szükség van az irányadó környezettudatos stratégia kidolgozására. Mindebben – szervezeti tagságomból kifolyólag – szeretném az ESTIEM-et segíteni, többek között a szervezeti működés fejlesztését célzó környezettudatos stratégiai javaslatok megfogalmazása által.

Dolgozatom célja a környezettudatosságot illető intézkedések és attitűdök kérdőíves kutatás általi feltárása az ESTIEM-ben, valamint ennek függvényében a környezeti fenntarthatósághoz kapcsolódó stratégiai javaslatok megfogalmazása, különösen az alkalmazott belső kommunikációra vonatkozóan.

A téma kifejtése során szekunder információkra alapozva bemutatom a stratégia kialakításának folyamatát és a szervezetek környezetét elemző módszereket, valamint a nonprofit-és kommunikációs stratégiákat, továbbá a fenntarthatósággal és a vállalati felelősségvállalással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat részletezem. Mindezeket túl az olvasók megismerhetik az ESTIEM szerepét és küldetését, illetve a felépítésén és szervezeti tulajdonságain túl a társadalmi-és környezeti felelősségvállalásra szakosodott Bizottság, a SERC (Social and Environmental Responsibility Committee) munkásságát. Ezt követően kerül sor a nemzetközi tagság körében készített interjúk és kérdőíves felmérés elemzésére, különös tekintettel a menedzsment és a tagok állásfoglalására a környezettudatos intézkedésekkel kapcsolatban, végül pedig a szervezeti működés környezeti fenntarthatóságára vonatkozó fejlesztéséhez kapcsolódó javaslatok megfogalmazására.

Lakástulajdonlás vagy bérlés?

**Kocsy Gergely (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Nemeslaki András (Pénzügyek Tsz.)

Megvizsgálva a hazai lakhatási viszonyokat az alábbi megállapításokra jutottam. Magyarországon a lakosság egyértelműen a saját ingatlan tulajdonlását részesíti előnyben a lakásbérléssel szemben. Az emberek hajlandóak évtizedekig kötöttségeket vállalni egy nagyobb összegű kölcsön felvételének keretein belül e céljuk megvalósítása érdekében. Az állam által indított családtámogatási programok is a magas tulajdonlási arányt támogatják, aminek erős árfelhajtó hatása van. A környező országokhoz képest kiugróan magas ingatlantulajdonlási rátánk negatív hatással lehet gazdaságunkra. Az emberek mobilitása alacsony, aminek következtében a munkanélküliség is nő. Sokan napi ingázásra kényszerülnek munkahelyük és otthonuk között, ami rengeteg elpocsékolt időt és utazási többletköltséget produkál. Az ingatlan tulajdonlási hányad csökkentése lenne a cél. Ezt önkormányzati bérlakás programok, illetve a közösségi gazdasághoz alkalmazkodó lakásstruktúra fejlesztésével lehetne sikeresen elindítani. Kutatásomhoz folyóirat cikkeket, statisztikai hivatalok adatbázisait és egy saját internetes kérdőívet használtam fel.

A felsőoktatás minőségének mérése

Merkei Dóra (Vezetés és szervezés MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Erdei János (Men. és Vállg. Tsz.)

Dolgozatomban a felsőoktatás minőségének mérési lehetőségeit vizsgálom.

A dolgozatomban a felsőoktatás minőségével, a felsőoktatás minőségének mérési lehetőségeivel foglalkozom. A magyarországi oktatás területén tett intézkedéseket, szabályozásokat elemzem. A felsőoktatási intézményeket a felsőoktatási törvény, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási standardjai és irányelvei határozzák meg. Mindezek mellett nagy szerepet szánok a Magyar Akkreditációs Bizottság tevékenységének is. Külföldi kitekintés során az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Hálózatot és a legfontosabbnak vélt globális trendeket vizsgálom.

A dolgozatomban egy felmérés során a BME 8 karának hallgatói által adott válaszok alapján, több szempont mellett elsősorban a karral való elégedettséget vizsgálom. A válaszok elemzése és vizsgálata közben pedig az általam készített interjúkkal egészítem ki a megfelelő részeket.

A dolgozatom célja egy olyan szempontrendszer felállítása, amely figyelembe veszi mind az akadémiai mind a hallgatói oldal visszajelzését, hogy mely tényezők alapján ítélendő meg a felsőoktatás minősége.

Szervezeti hatékonyság növelése projektmenedzsment érettség vizsgálattal

**Páncsics Zsombor (Villamosmérnöki szak, mesterképzés képzés, mesterképzés
(MA/MSc) szak)**

Konzulens: Dr. Prónay Gábor (HIT)

A komplex világ nagyvállalatainál az erős funkcionális működés mellett fontos a projektek szervezetbe történő integrációja is.

A globális versenyben a vállalatok egyre több olyan komplex feladat megoldására kényszerülnek (termék, szolgáltatás és szervezet fejlesztés) amit a hagyományos, elkülönülő funkcionális szervezeti egységekkel nem tudnak megoldani. Szükségük van az integrációt megvalósító projektmenedzsment módszertanra. Ennélfogva a projektek minősége nagyban befolyásolja a vállalat versenyképességét, kihatással vannak a költségekre, a hatékonyságra, a minőségre, és egyben a vevők elégedettségére is.

Azaz egy szervezet hatékonysága nagyban függ a projektmenedzsment hatékonyságától. A projektmenedzsment vállalati szervezetbe integrálása kritikus kérdés tehát Ennek fejlesztése érdekében a projektmenedzsment érettségét kell vizsgálnunk, azaz a projektek vállalati szervezetbe-kultúrába való beilleszkedését.

A fejlesztéshez két dolgot kell ismernünk, illetve felmérnünk:

Az elérni kívánt, optimális állapotot és a jelenlegi, kiindulási helyzetet.

A jelen TDK dolgozat a szakirodalmak és nagyvállalati konzultációk felhasználásával egy olyan, nagyvállalatoknál alkalmazható projektmenedzsment-érettség összehasonlítási alapot dolgoz ki, amely több dimenzióban képes megmutatni a szakirodalom által "best practise"-nek nyilvánított értékeket és eljárásokat. Ezzel megalapozva a fejlesztés következő lépéseit, a jelenlegi helyzet felmérését, illetve a jelenlegi helyzet és az optimális állapot összehasonlítását. Az alap felhasználásával láthatóvá fognak válni a cégen belüli fejlesztési szükségégek, alkalmazásával pedig a projektmenedzsmenten keresztül az egész szervezet működésére lesz kihatással.

A TKD eredménye, az összehasonlítási alap egy keretrendszert határoz meg, alkalmazásával a folyamatok érthetővé, mérhetővé, transzparenssé válnak. Az alap láthatóvá teszi az egyes dimenziók-beli értékeket, ezen értékek szerint a "legjobb állapotot", valamint a továbbiakban kiindulási alapot képez az egyes dimenziók-beli fejlesztési törekvéseknek, melyhez a következő lépés, az értékek alapján történő kérdőívek kidolgozása és ezek segítségével a jelenlegi állapot felmérése.

A videójáték-ipar evolúciós áttekintése és fő kihívásainak elemzése

Péteri-Takáts Roxána (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Nemeslaki András (Pénzügyek Tsz.)

A videójáték-ipar ma már az egyik legmeghatározóbb szórakoztató iparág, rohamos fejlődéséből adódóan, a virtuális játékok a mindennapjaink szerves részévé váltak. Új embereket, kultúrákat ismerhetünk meg, versenyezhetünk más játékosokkal a világ minden tájáról, pénzt kereshetünk vele, de egyszerű kikapcsolódásra is tökéletesen alkalmas. Mivel én is gyerekkorom óta játszom számtalan játékkal, különböző platformokon így a saját bőrömön tapasztalhattam meg ezeknek az előnyeit és hátrányait is. Ebből kifolyólag már nem csak a játék élménye és az ehhez köthető lehetőségek kezdtek érdekelni, hanem ennek a sokszínű iparágunk sajátosságai; benne rejlő lehetőségek, és kihívásai is.

Dolgozatom középpontjában annak a fejlődési dinamikának a feltárása és modellezése áll, ami a videójátékok technológiai fejlődése, a hozzájuk kapcsolódó üzleti modellek, és a felhasználók sajátos viselkedése között van. Hipotézisem ugyanis az, hogy a videójáték-iparág fejlődését és dilemmáit is, az ezek közötti kölcsönhatás határozza meg.

A dolgozat első fele bemutatja a videójátékok fő tulajdonságait, technológiai megoldásait és felhasználói körének összetételét, jellemzőit, majd megismerhetjük az iparág vezető cégeit is. A második fele ismerteti a videójáték ipar üzleti, technológiai és játékos szempontú evolúciós fejlődését 1940-től egészen napjainkig, kezdve az első játékgépektől a modern konzolokig.

A modell használhatóságát egy esettanulmányon keresztül mutatom be, a GTA (Grand Theft Auto) játéksorozat elemzésével - amely már önmagában egy több évtizeden és generáción átívelő játék. Esettanulmány alapú kvalitatív elemzéssel kerül részletes bemutatásra, hogy a fenti szempontok hogyan hatnak egymásra, illetve feltáró jelleggel kerülnek megvilágításra az iparág főbb kihívásai és problémái. Ezen túlmenően, egy kvantitatív kutatás keretén belül tervezem a játékosok szemszögéből feltárni a videójáték-ipar nehézségeit, mind technológiai, üzleti és játék élmény szempontjából.

A kutatásom eredményeinek bemutatása mellett, kísérletet teszek javaslatok megfogalmazására az iparág minél több szereplője számára nemcsak a felhasználók, de a játékgyártók és a forgalmazóknak is.

Karbantartási stratégiák hatékonyságának vizsgálata

Remete Solt (Gazdálkodási és menedzsment alpszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Tamás Alexandra (Men. és Vállg. Tsz.)

Ez a dolgozat a Grundfos Magyarország Gyártó Kft. karbantartási stratégiáit vizsgálja, azok hatékonyságát, a kapacitásra, a gépmegbízhatóságra és a költségekre gyakorolt hatását. A dolgozatban a vállalati mikrokörnyezet bemutatása során feltárom azokat a lehetőségeket és korlátozó tényezőket, amik befolyásolták a vállalatot a jelenlegi stratégiai mix kialakításában.

A dolgozatban bemutatásra és elemzésre kerülnek a vállalat által alkalmazott különböző karbantartási stratégiák, a géppark, valamint ezek egymásra gyakorolt hatása az elmúlt években. A vizsgálataim során Pareto, Ishikawa, SWOT és FMEA analízisek mellett felhasználtam a cég SAP vállalatirányítási rendszerében gyűjtött rendszerezett adatokat is nagymintájú elemzésekhez.

A dolgozatom célja, hogy minősítsem jelenlegi karbantartási folyamatokat és a vizsgálatok alapján megbízható alapot biztosítsak a következő évek stratégiai döntéseikhez.

Korszerű vezetési filozófiák és eszközök megjelenése a hazai vállalkozásnál

Sedlák Richárd (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Topár József (Men. és Vállg. Tsz.)

Dolgozatomban a minőség 21. századi kihívásainak egyik legnagyobb problémájának megoldását vizsgálom: a változásokhoz való alkalmazkodás képességét.

Munkám során a Total Quality Management alapok és más menedzsment elvek kapcsolatát elemzem abból a szempontból, hogy ezek alkalmazása milyen válaszokat nyújt szervezet működését érintő gyors változásokra.

A változások felgyorsulásának következtében szükséges a problémák gyors felismerése és a megfelelő megoldás alkalmazása a lehető leggyorsabban, ugyanis a hagyományos hierarchikus szervezeti felépítés nem elég gyorsan reagál. A megfelelő felépítés és működés elméletét kívánom kifejteni, melynek célja a változások minél hamarabbi érzékelése, valamint a probléma megoldásának gyors és megfelelő folyamatának kivitelezése.

Dolgozatomban emellett tizenhárom magyar vállalati vezetővel készítettem interjút, melyben kérdéseimmel a hazai vállalatok vezetés- és alkalmazkodásbéli problémáira kívántam rávilágítani. Elsőként a vezetők demográfiai adatait elemeztem és kérdeztem meg őket róla. Úgy véltem, hogy a dolgozat objektivitása és több szemszögűsége végett kritikus az, hogy minél heterogénabb legyen a kérdezett csoportom. Ezután a vezetőket kérdeztem kihívásaik terén. Kérdeztem őket az üzleti környezetben történő változásokról, a dolgozók bevonásáról, motivációs szintjéről, elkötelezettségéről, de rátértem arra is, értékeljék a különböző motivációs eszközöket hatásosságuk terén, valamint megkérdeztem őket, szervezetüknél mi a jutalmazás kritériuma és mi lenne a megfelelő kritérium. Utolsó kérdéskötegem a vállalatok érintettjeire vonatkoztak.

Végül pedig az elmélet felhasználásával ajánlást kívánok tenni a magyar vállalkozások számára.

Pénzügyek szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-penzugyek>

Elnök: Dr. Solt Eszter Éva (Pénzügyek Tsz.)

Tőzsdei vizualizációk értékelése szemkövetéses módszerrel

**Bene Sára (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc),
nappali szak)**

Konzulens: Póra András (Pénzügyek Tsz.), Szabó Bálint (Erg. és Pszich. Tsz.)

A modern pénzügyi piacok hatalmas mennyiségű adatot generálnak naponta, amelynek feldolgozása a korszerű számítógépek nagy számítási kapacitása mellett is komoly kihívást jelent. Az információtömeg emberi megértéséhez és a helyes befektetési döntések meghozatalához elengedhetetlen vizualizációk alkalmazása.

Az egyik legkorábbi, és napjainkban is egyik leggyakrabban használt tőzsdéhez köthető ábrázolási technika a japán gyertyák módszere, illetve széles körben alkalmazzák a tradicionális vonal- és oszlopdiagramokat részvényárfolyamok reprezentálására. Az elmúlt évtizedekben a hagyományos diagramok mellett egyre nagyobb teret nyernek a műszaki-informatikai területeken már széles körben alkalmazott, úgynevezett Visual Analytics módszerek, amelyek alapja az automatikus, intelligens adatelemzési eljárások és interaktív ábrázolási technikák kombinálása, így alkalmazásuk jelentősen megkönnyítheti pénzügyi elemzők, vagyonkezelők, befektetők munkáját az előnyös beruházási döntések meghozatalához.

Ezen újszerű technikák gyakorlati alkalmazása nagy potenciált rejt magában, azonban elengedhetetlen a vizualizációk hatékonyságának validálása felhasználók által. Tőzsdei adatok ábrázolási módszereinek értékelésére kevés publikáció született, így szükség van ezen területen kognitív kísérletek lebonyolítására.

Vizualizációk minősítésére tesztes, illetve szemkövetéses kísérletek alkalmazhatóak, melyek során a résztvevők a vizualizációhoz kapcsolódó feladatokat oldanak meg. Munkám során a tesztes és szemkövetéses módszereket együttesen alkalmazva végeztünk vizsgálatot a vonaldiagram és a japán gyertya technika összehasonlítására.

Marketing hatása a projektek értékére

**Jancski Dániel Tibor (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)**

Konzulens: Dr. Solt Eszter Éva (Pénzügyek Tsz.)

-Projektértékelés alapok (értékelés módszerek)

-Marketing alapok (eszközök, stratégia)

Kutatásom fókuszában a modern marketingeszközök hatásának vizsgálata áll egy vállalat projektjeinek értékére.

Minden befektető legfőbb ellensége a kockázat. Egy projektértékelés akkor jó, ha a lehető legtöbb inputtal rendelkezik, amivel az ismeretlenek száma és ezzel a kockázat is minimálisra csökkenthető - a várható kimenet pontos képet ad. A modern marketingeszközök nagy segítséget nyújtanak a projektek tervezhetőségében, ami a befektetőknek előny, hiszen biztosabbak lehetnek, hogy tőkéjük jó helyre kerül.

A kutatásom alapja egy retail ingatlanfejlesztési projekt, amit értékelek marketing nélkül majd pedig a 21. századi modern marketing használatával.

Be kívánom bizonyítani, hogy a rendelkezésre álló eszközök és a belőlük származó adatok megfelelő felhasználásával, a projektek értéke jobban esztimálható, nagyobb biztonsággal értékelhetőek, ezáltal ezek kimeneteléről pontosabb képet kaphatunk.

A zöld pénzügyek helyzete Európában és Magyarországon

**Keszthelyi Erzsébet (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés
(MA/MSc), nappali szak)**

Konzulens: Szallerné Sereg Nikolett (Pénzügyek Tsz.)

Az elmúlt fél évszázad során a környezetünk megóvásának fontossága egyre inkább az előtérbe került. Számos szervezet, mozgalom, rendezvény hívja fel az emberek figyelmét a környezetkárosítás veszélyeire. Napról napra jelennek meg az éghajlatváltozás egyre súlyosabb negatív következményei, éppen ezért olyan sürgető feladat a klímaváltozás hatásainak kontrollálása és mérséklése. A klímaváltozás nem csak környezeti, biológiai, hanem komoly gazdasági károkat is okoz, ami a pénzügyi szektorra is kihat.

Az Európai Unió évtizedek óta élen jár a klímaváltozás elleni küzdelemben, ennek legfrissebb példája, hogy 2019 decemberében bemutatta az új környezetvédelmi, fókuszú „European Green Deal” (Európai Zöld Megállapodás) nevű programját, melynek célja, hogy az EU 2050-re klímasemlegessé váljon. A fenntartható és zöld pénzügyeknek kulcsszerep jut majd a program megvalósítása során.

Dolgozatom a zöld pénzügyhöz kapcsolódó kérdéseket járja körül. Alapvetően nemzetközi irodalomkutatásokra építve először áttekintem a környezetvédelem történetét, legfontosabb mérföldköveit (e.g. klímacsúcsok, nemzetközi szervezetek alakulása). Ezt követően bemutatom a figyelmen kívül hagyott klímaváltozás lehetséges következményeit, illetve kitérek a klímaváltozáshoz közvetlenül kapcsolódó kockázatokra. Összevetem a zöld pénzügyek és a hozzá kapcsolódó fő fogalmak jelenleg létező fontosabb definícióit. Ezt követően kitérek a zöld pénzügyhöz kapcsolódó szereplők felelősség- és feladatköreire, kiemelve a kormányokat és a központi bankokat. Ismertetem a zöld pénzügyi eszközök elterjedtebb típusait, azok előnyeit, illetve hátrányait, elsősorban a piaci alapú eszközökre és a zöld kötvényekre koncentrálna.

Dolgozatom elsősorban európai (azon belül is az Európai Unió tagállamairól vett) információkra, adatokra, statisztikákra alapoz, néhány globális kitekintéssel, illetve kitér a magyarországi zöld pénzügyek helyzetére is.

Az épületinformációs modellezés (BIM) a modern világban

**Papp Gergely (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc),
nappali szak)**

Konzulens: Dr. Solt Eszter Éva (Pénzügyek Tsz.)

Bemutatásra kerül a BIM - Building Information Modeling, vagyis épületinformációs modellezés hasznossága, kézzelfoghatósága, és előnye a modern világban, konkrét példákon keresztül.

Vállalati szempontból az épületek tervezési, kivitelezési, karbantartási szakaszában használható ezen újszerű technika, vagyis egy épület teljes életciklusában. Vállalaton belül felhasználható az épületek üzemeltetéséhez különböző szakágak esetén, és nagy előnyt jelent minden újonnan létrejövő projekt megvalósításához.

A jövő a 2D-s tervezést követően a 3D-s tervezés felé halad, mely egy kész információ adatbázissal látja el az embereket.

Intelligens Zöld Befektetés: Hogyan tegyük a fenntarthatóságot még jövedelmezőbb választássá (Smart Green Investing: How to make sustainability a more profitable choice)

Stempler Balázs (Pénzügy MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Póra András (Pénzügyek Tsz.)

Az elmúlt években egyre nagyobb népszerűsége tettek szert az ESG befektetések. Azonban feltevésem szerint az elérhető befektetési termékeken túl lehetőség lenne egy új, jövedelmező terméktípus létrehozására. Miután megvizsgáltam a fenntartható befektetések lehetséges előnyeit és hátrányait, arra jutottam, hogy ilyen megközelítés lenne az ESG értékelések és a smart beta stratégia összekapcsolása, mely egy faktor segítségével módosítja a részvényindexet, tehát az aktív és a passzív portfóliómenedzsmentre jellemző tulajdonságokkal is rendelkezik. Erre a módszerre Intelligens Zöld Befektetésként (Smart Green Investing) hivatkozom.

A kutatás keretén belül e konstrukcióban készült elméleti portfóliók 50,98 százalékos, illetve 59,29 százalékos hozamot értek el a 2015 és 2019 közötti időszakban, miközben a benchmark EURO STOXX 50 mindössze 19,03 százalék profitot termelt a befektetők számára. Erre az eredményre alapozva megvizsgáltam más kontinensek indexeit is, és jelentős különbségeket figyeltem meg a fejlett és a fejlődő piacok között, nem feltétlenül hozamban, hanem az adatok elérhetőségére és a komponensek átlagos ESG értékelésére vonatkozóan.

A smart beta stratégia lehetőséget ad alapkezelőknek, hogy új termékeket kínáljanak ügyfeleiknek, miközben a megközelítés jellemzőiből eredően alacsonyabbak az alap megalkotásának és fenntartásának költségei az aktívan kezelt alapokhoz képest, ami mindkét fél számára vonzó választássá teszi az Intelligens Zöld Befektetést. Kiderült továbbá, hogy Magyarországon a lehetőségek limitáltak a fenntartható befektetések területén, de az általam javasolt megközelítéssel új befektetőket tudnának meggyőzni az alapok.

A sikeres M&A kulcstényezői konkrét esetek értékelése alapján

Téglási Martin (Pénzügy és számvitel alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Solt Eszter Éva (Pénzügyek Tsz.)

A pénzügyi kimutatások elemzése alapvető fontosságú a vállalati felvásárlónak egy felvásárlási vagy egyesülési jelölt értékelésében. A vállalati átvilágítás részeként a vállalati felvásárló általában elemzi a célvállalat aktuális és leendő pénzügyi kimutatásait. Ezt az elemzést használják a megcélzott társaság részvényeinek vagy nettó eszközeinek „értékének” megbecslésére, valamint annak az ügyletnek az árának és feltételeinek meghatározásához, amelyet a felvásárló kész felajánlani és elfogadni. Az egyesülések és felvásárlások (M&As) továbbra is meghatározó üzleti stratégiát jelentenek a cégek számára, annak ellenére, hogy a sikereknél több kudarc tapasztalható, a szervezetek továbbra is előnyös stratégiai tevékenységnek tekintik az M&A-t. Ezen kutatás a pénzügyi kimutatások elemzésének gyakorlati alkalmazásaival és releváns számítások végzésével a vállalatok értékére vonatkozólag igyekszik rávilágítani különböző tényezőkre, amelyek befolyásolhatják az egyesülés sikerét vagy kudarcát a folyamat minden szakaszában, és kutatja azokat a tényezőket, amelyeket a vezetőknek szem előtt kell tartaniuk a sikeres egyesülés biztosítása érdekében.

[1] Meenakshi Aggarwal-Gupta, Success of a merger or acquisition – a consideration of influencing factors, Int. J. Management Practice, Vol. 5, No. 3, 2012, 270. o.

[2] Howard E. Johnson, Financial Statement Analysis in Mergers and Acquisitions, Campbell Valuation Partners Limited, 1.o.

A monetáris politikai szabályok változása, különös tekintettel a Bank of England politikájára

Papp Gergely (Pénzügy és számvitel alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Novák Zsuzsanna (Pénzügyek Tsz.)

A dolgozat célja egyrészt a monetáris politikai szabályok történeti fejlődésének bemutatása, másrészt ezen szabályok gyakorlati alkalmazásának szemléltetése a Bank of England példáján keresztül. Ennek keretében először megvizsgáltam a szabálykövetés versus diszkréció vita alakulását, az uralkodó monetáris rezsimek tükrében. A dolgozat a vita kezdetétől, vagyis a currency-bankig vitától dolgozza fel az elméleti diskurzust, melyben a 70-es évek játékelméleti modelljei, elsősorban a Kydland-Prescott elemzés jelentik a fordulópontot. Ezt követően az akadémiai környezetben nem kérdőjeleződik meg a szabálykövetés szükségessége, azonban a szabályok hatékony gyakorlati alkalmazására a 90-es évekig várni kell. Ekkor az inflációs célkövetés rendszere, valamint a jegybankok függetlensége, megteremti azt a környezetet, amelyben hatékonyan lehet alkalmazni egy egyszerű monetáris politikai szabályt. A Hall-féle stratégia, illetve a mennyiségi szabályok, mint a McCallum- és a k-szabály a monetáris aggregátumok változó szerepe miatt mára nehezen nyújthatnak útmutatót. A Taylor-szabály azonban az irányadó jegybanki kamatok és a kibocsátási rés, valamint az infláció összekötésével ad olyan fundamentumokat megragadó szabályt a jegybankok kezébe, melynek mentén sikerrel lehet elősegíteni a makrogazdasági stabilitást. E szabály alapján egyszerű regressziós modell segítségével az 1992-től 2020 első negyedévéig terjedő időszakra vizsgálom meg a Bank of England monetáris politikáját. A kutatásban a Taylor-szabály alkalmasságát mutatom be a jegybanki politika kamattrendjének, és a brit jegybank monetáris politikai irányultságának elemzésére. Eközben arra a kérdésre keresem a választ, hogy, hogyan változott a brit jegybank monetáris politikája az elmúlt évtizedekben. A kutatás rámutat, hogy az elmúlt harminc évben változó prioritásokkal ugyan, de bizonyítani lehet a jegybanki szabálykövető politikát.

Termékmenedzsment és pszichológia szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-termekpszicho>

Elnök: Dr. Hercegfı Károly (Erg. és Pszich. Tsz.)

Adatgyűjtés fontosságának, lehetőségének vizsgálata a városi tömegközlekedésben

Antal Péter (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Tóth Áron (Erg. és Pszich. Tsz.)

Kutatásom során megvizsgálom az egyes visszajelzési módokat melyek egy felhasználónak rendelkezésre állnak egy alkalmazás esetében. Fontosnak tartom kivizsgálni, hogy adott visszajelzési opciót milyen hajlandósággal használ, mekkora nehézség számára a visszajelzés teljesítése. Körül járom, hogy a budapesti tömegközlekedésben milyen adatok állnak rendelkezésére a szolgáltatóknak és milyen lehetséges adatok nyerhetők ki a továbbiakban, amelyek számára hasznos információval szolgálnak. A lehető legjobb összehasonlíthatóság végett kívánok kitérni a külföldi jó példákra is.

Kutatásomat egy kvantitatív és egy kvalitatív módszertannal kívánom elvégezni, amelyek egy kérdőíves adatgyűjtést, illetve egy használhatósági vizsgálatot takarnak. Ezek segítségével kívánom a tézisem eredményeként a lehető legjobb megoldási javaslatot nyújtani.

A veganizmus megjelenése a divatiparban és annak társadalmi megítélése Magyarországon

Marsovszki Rebeka (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Tóvölgyi Sarolta (Erg. és Pszich. Tsz.)

A divatipar környezetre gyakorolt hatása. Állati eredetű alapanyagok felhasználása a divatiparban. Társadalmilag elfogadott és nem/kevésbé elfogadott állati eredetű alapanyagok felhasználásával készült termékek. Fogyasztói trendek a divatiparban és az azokra adott vállalati megoldások. A veganizmus divatiparban való megjelenése. A veganizmus társadalmi megítélése a hazai fogyasztók körében a divatiparra vonatkozóan. A kutatás során egy konkrét termékcsalád példáján keresztül vizsgálom vállalati szempontból a veganizmus etikai, morális és gazdasági vonatkozásait. Feltárom továbbá a magyar fogyasztók témakörre vonatkozó ismereteit, a veganizmus iránti elköteleződésük mértékét, valamint a fókuszban lévő fogalom mindennapi cselekedeteikre gyakorolt hatását.

Múzeumlátogatási szokások vizsgálata a koronavírus idején - A virtuális múzeumok felhasználói megítélése

Czeglédy Karola Luca (Ipari termék- és formatervezői alapszak (BSc) képzés, alapképzés (BA/BSc) szak), Jakabovics Luca (Ipari termék- és formatervezői alapszak (BSc) képzés, alapképzés (BA/BSc) szak), Magyarai Éva Anna (Ipari termék- és formatervezői alapszak (BSc) képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Szabó Bálint (Erg. és Pszich. Tsz.)

Múzeumlátogatási szokások vizsgálata a koronavírus idején - A virtuális múzeumok felhasználói megítélése

A koronavírus-járvány által okozott vészhelyzet következtében 2020 márciusától kezdve sorra zártak be a múzeumok világszerte. A kialakult állapot csak tovább erősítette a már addig is jelenlévő igényt a kiállítások tárlatainak digitalizálására (virtuális térben bejárható múzeumok otthonról történő „látogatására”). Ez a radikális, kényszer szülte, ám a technológia fejlődésével egyre időszerűbb változás átalakította a múzeumlátogatási szokásokat, amelynek vizsgálata jelen kutatás fő témája.

A virtuális múzeumok kialakításának, felhasználói élményének megfigyelése kvalitatív módszerrel (használhatósági vizsgálat segítségével), hét fő közreműködésével történt, mely során a résztvevők a hangos gondolkodás módszerét alkalmazva mondhatták ki véleményüket az egri Dobó István Vármúzeum és a Petőfi Irodalmi Múzeum felhasználói felületével kapcsolatban. A használhatósági tesztet interjúkérdések követték, melynek keretein belül a használhatósági vizsgálat során átélt élményeket a résztvevők részletesen kifejtették. Az így kapott adatok értékelése és rendszerezése után hipotéziseket állítottunk fel a múzeumlátogatási szokások változásával és a virtuális kiállítások megítélésével kapcsolatban. Ezen feltevések kvantitatív alátámasztására vagy megcáfolására egy 550 fő által kitöltött, a koronavírus-járvány okozta kultúrafogyasztási szokások változásainak nagymintás megerősítésére szolgáló kérdőív eredményei kerültek felhasználásra. Az így gyűjtött információk alapján következtetéseket vontunk le a virtuális múzeumok felhasználói megítélésével kapcsolatban, amely alapján javaslatokat fogalmaztunk meg az ideális virtuális kiállítás kialakítására vonatkozóan.

Első szoftverhasználatot segítő (user onboarding) megoldások hatékonyságának vizsgálata

**Megyeri Mária (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc),
nappali szak)**

Konzulens: Szabó Bálint (Erg. és Pszich. Tsz.)

A szoftverergonómiai tervezési irányelvek figyelembevételével és felhasználó-központú kutatási módszerek alkalmazásával folyamatosan fejleszteni lehet a szoftvertermékeket a minél jobb felhasználói élmény elérése és a termékek iránti elköteleződés érdekében. A közkedveltség eléréséhez egy rendszernek nem elegendő a funkcionális elvárásokat teljesíteni, könnyen használhatónak is kell lennie. A cél, hogy az adott szoftver felhasználói pozitív élményekkel gazdagodjanak már az első használat (onboarding időszak) során is, amikor megismerik a termék kezelését. A tágabban értelmezett onboarding folyamat már a tájékozódás során megkezdődik, így kulcsfontosságú annak az útnak a támogatása, ami idő alatt egy potenciális felhasználó a terméket rendszeresen használó felhasználóvá válik.

Jelen kutatás középpontjában így a különböző típusú user onboarding megoldások hatékonyságának vizsgálata áll. A dolgozat elméleti részében ezek a módszerek kerültek szakirodalmi alapozottsággal összegyűjtésre.

A kutatás 18 fő bevonásával került lefolytatásra, a résztvevőknek a Paint 3D programban kellett végrehajtaniuk különböző feladatokat szemmozgás-követéssel támogatott használhatósági vizsgálat keretein belül. A 18 fő három csoportba lett besorolva: a referencia csoport résztvevői a használhatósági vizsgálat feladatait onboarding megoldás nélkül végezték el, további 6 felhasználó néhány a termékhasználatot bemutató (tutorial) videóval találkozott, 6 résztvevő pedig egy kattintható, a fontosabb funkciókat elmagyarázó megoldással.

A referenciacsoport eredményei így összehasonlíthatóvá váltak az onboarding megoldásokkal támogatott eredményekkel. A vizsgálat során mért mutatók (sikeresség, időigény, érzelmi reakciók, hibák száma, a hőtésképekből kinyert adatok), illetve a vizsgálat után a tesztalanyokkal kitöltetett SUS teszt eredményei számszerűsítették a feladatmegoldásokat, így a különféle onboarding módszerek hatékonysága mérhetővé vált a statisztika eszközeivel is.

Az eredmények azt mutatják, hogy az onboarding módszerek hatékonyak bizonyulnak több mutató mentén is, így érdemes ezeket a megoldásokat alkalmazni szoftvertermékek esetében a könnyebb megtanulhatóság érdekében.

A használhatósági vizsgálat után a felhasználói vélemények is feltárássra kerültek az alkalmazott onboarding megoldásokkal kapcsolatban interjúsorozat keretein belül, amelyek útmutatást adhatnak az ipari szereplők számára is a megfelelő onboarding változat fejlesztése során.

Képekkel támogatott rendszer használhatósági skála (P-SUS) szoftveres változatának kialakítása és megbízhatósági vizsgálata

**Paulics Lilla (Műszaki menedzser mesterszak MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc),
nappali szak)**

Konzulens: Szabó Bálint (Erg. és Pszich. Tsz.)

A System Usability Scale (SUS) egy Likert-skálás kérdőív, amely tíz kérdésen keresztül méri a rendszerek átfogó használhatóságát. Jelen kutatásban ennek a mérési eszköznek a képes változata (Picotrical System Usability Scale) került átrajzolásra, majd alkalmazásra szoftvertermékek használhatóságának a számszerű meghatározása érdekében. A kutatás középpontjában a Baumgartner és társai (2019) által - eredetileg a mobilalkalmazások érzékelt használhatóságának vizsgálatára - fejlesztett P-SUS kérdőív és annak megbízhatósági vizsgálata áll a Paint és a Paint 3D programok példáján keresztül, kérdőíves környezetben.

A kvantitatív vizsgálat részeként kiküldött kérdőíveket 362 fő töltötte ki. A kérdőív a grafikai programok ismeretét mérte, valamint a Paint termékcsaláddal kapcsolatos átfogó felhasználói véleményeket tárta fel. A kitöltők közül 349-en jelölték, hogy ismerik és használják a termékcsalád ismertebb tagját. A kérdőív kitöltése során Paint programot a válaszadók közül 241-en a hagyományos SUS, míg 108-an annak az általam számítógépes változatra adaptált P-SUS változata segítségével értékelték. A Paint3D esetében ezek a számok alacsonyabbak (SUS esetén 51, míg P-SUS esetén 21 fő értékelt), mivel a termékcsalád új tagját már jóval kevesebb kitöltő használta.

A két skálán elért SUS pontszámok már az átlagukat és szórásukat tekintve is különböző eredményeket mutattak, amely egyértelműen megkérdőjelezi a képes változat megbízhatóságát. A két skála által kinyert használhatósági értékek között szignifikáns különbség a Paint esetében (n=349) független mintás t, míg a Paint3D programnál (n=72) pedig Mann-Whitney próba segítségével volt igazolható a statisztika eszközeivel. A skála képes változata tehát kérdőíves környezetben alkalmazva jelen mintán nem bizonyult megbízhatónak, de mivel a használhatósági értékeket 10 állítás adja, így hasonló statisztikai próbák elvégzésével tovább vizsgálható, hogy a képes skála mely elemei megfelelőek, illetve mely elemei azok, amelyek fejlesztésre szorulnak.

A Paint 3D program értékelése során a skála 1-es, 5-ös, 7-es és 9-es és 10-es elemei között nem volt szignifikáns a különbség, míg a Paint szoftver esetén ugyanez már csak az 5-ös állítást ábrázoló kép esetén volt igaz. Az eredmények alapján így elmondható, hogy nagymintán a P-SUS skála 5-ös eleme megbízható csak, a többi mindenképpen fejlesztést igényel annak érdekében, hogy a P-SUS skála megbízható legyen.

Mivel a P-SUS skála jól értelmezhető nyelvismeret nélkül is, így a többi elem felhasználóközpontú fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy ez a változat az ember-számítógép interakció tudományterületének egy olyan jól alkalmazható nonverbális eszköze legyen, amely az ipari szereplők számára is jól alkalmazható.

Az énvédő humorstílus és a kiégés közötti összefüggés nyomában

**Beöthy-Molnár Kinga Borbála (Pszichológia mesterszak MA képzés, mesterképzés
(MA/MSc), nappali szak)**

Konzulens: Gadanecz Péter (Erg. és Pszich. Tsz.)

Az énvédő humorstílus és a kiégés közötti összefüggés nyomában

Jelen tanulmány alapját, egy olyan korábbi kutatásom képezi, melynek témája a kiégés és a különböző humorstílusok, valamint a humor, mint megküzdési stratégia alkalmazása közötti összefüggések vizsgálata volt vendéglátásban, illetve irodában dolgozóknál. Az eredmények azt mutatták, hogy a teljes mintára vonatkozóan (164 fő) a humorstílusok közül az énvédő humorstílus mutatott szignifikáns, negatív kapcsolatot a kiégéssel. Valamint, ehhez hasonlóan a humor, mint megküzdési stratégia alkalmazása, szintén negatív és szignifikáns kapcsolatban volt a kiégéssel.

A TDK dolgozatomban az előzőekben leírt eredményeket szeretném kiegészíteni, és a köztük lévő kapcsolatot komolyabb elemzésnek alávetni. Az elsődleges célom az, hogy az énvédő humorstílus, valamint a humor, mint megküzdési stratégia alkalmazása és a kiégés közötti kapcsolat ok- okozati összefüggéseit megvizsgáljam a már felvett adatokon, statisztikai módszer segítségével.

A kutatás második részében pedig az itt tárgyalt összefüggéseket szeretném kvalitatív módszerrel is alátámasztani, melyhez interjú módszerrel alkalmazok. Olyan felnőtt emberekkel veszek fel félig strukturált interjút, akik a két csoport valamelyikébe sorolhatók a munkatevékenységük alapján (nem előfeltétel, hogy az adatok között legyen kitöltött kérdőívük).

Az előzőekben az irodai dolgozók csoportja egy viszonylag lazán körülhatárolt kategória volt. Az interjúk készítésénél az is a célom lesz, hogy különbséget tegyek az irodai dolgozók között munkaköri sajátosságok, pl. humán kontaktus mértéke alapján.

Az interjúk során a munkával kapcsolatos attitűdökkel, munkamotivációval, kiégés mértékével a munkahelyi stresszel való megküzdésre használt módszerekkel, valamint az egyéni humorbeli stílus preferenciákkal kapcsolatban fogok kérdéseket feltenni. Az interjúkat tartalomelemzéssel vizsgálom, majd összehasonlítom a kvantitatív módszerekkel talált eredményekkel.

Fiatal felnőtt LMBTQ munkavállalók jólléte munkakörnyezetük érzékelésének tükrében

Gyürü Emese (Pszichológia mesterszak MA képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Balogh Blanka (Erg. és Pszich. Tsz.)

Elméleti háttér és célok: Jelen kutatás célja feltárni a fiatal felnőtt LMBTQ munkavállalók által érzékelt munkakörnyezetet, munkahelyi lehetőségeiket, valamint ezek kapcsolatát a vizsgálati személyek szubjektív és pszichológiai jóllétével. A munkakörnyezet ellenségeskedő vagy támogató jellege kétségkívül hat a jóllétre (Holman, Fish, Oswald & Goldberg, 2018), ami befolyásolja a munkavállalók teljesítményét (Huebner & Davis, 2007) és akár a szervezet fluktuációját is (Velez, Moradi, & Brewster, 2013). A magyar LMBTQ (Leszbikus, Meleg, Biszexuális, Transznemű és Queer) társadalom munkahelyi jelenlétéről nem sok kutatás szól, továbbá a mai napig sok diszkriminációval, ellenségeskedéssel szembesülnek (Takács, 2016), ezért találtam fontosnak az adott téma vizsgálatát.

Módszerek: A vizsgálat célcsoportja 20 és 30 év közötti LMBTQ munkavállalók. A kutatás két részből áll: interjúkból és egy online kérdőívből. 15 személlyel veszek fel félig strukturált interjúkat, melynek fő témái a szervezeti folyamatok igazságossága, munkatársak általi támogatottság, elfogadás, diszkrimináció. A beszélgetés zárásaképp az interjúalanyok egy Q szortírozást végeznek el, melynek témája a munkahelyi jóllét. Az online kérdőív tervezett mintanagysága 50-70 fő. A demográfiai adatokhoz kapcsolódó kérdéseken kívül a Jól-lét Profil, a WHO Jól-lét Kérdőív, valamint az általam fordított Leszbikus, Meleg, Biszexuális, Transznemű Környezet Kérdőív szerepel a kérdőívcsomagban.

Eredmények: A kérdésekre és skálákra adott válaszokat a különböző identitású személyek mentén független mintás ANOVA-k alkalmazásával hasonlítom össze. Az identitásukat munkahelyükön felvállaló és nem felvállaló személyek közötti különbségek feltárásához független mintás t-próbákat alkalmazok. Annak érdekében, hogy megtudjam van-e összefüggés a résztvevők munkakörnyezetének észlelése és jóllétük, valamint a pszichológiai és a szubjektív jóllétük között, Pearson-féle korrelációkat futtatok le.

Összegzés: Jelen kutatás fő eredményének azt várom, hogy bebizonyosodjon, van összefüggés az LMBTQ fiatal felnőttek által észlelt munkakörnyezetük és jóllétük között. Továbbá a szakirodalom alapján feltételezem, hogy a munkahelyükön identitásukat nem felvállaló személyek jólléte alacsonyabb, mint az azt nyíltan felvállalóké. A kvalitatív módszerekkel feltárható milyen szervezeti folyamatokkal elégedettek, illetve elégedetlenek az LMBTQ munkavállalók, továbbá, milyen tényezők növelik a munkahelyi jóllétük érzetét.

A mindfulness egy új formája: Autonóm Szenzoros Meridián Válasz

Sóvágó Lilla (Pszichológia mesterszak MA képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Nagy Eszter (Erg. és Pszich. Tsz.)

A világválság okán kialakult helyzet miatt még nagyobb relevanciája van annak, hogy az emberek otthonaikban is hozzáférjenek egyes relaxációs eszközökhöz. Ilyen szorongáscsökkentésre alkalmas technika lehet például a meditáció, mindfulness-alapú applikációk, valamint egy új alternatíva, az ASMR.

Az Autonóm Szenzoros Meridián Válasz (ASMR) egy szenzoros, észlelési jelenség, amely nemrégiben került a kutatók látókörébe. Magával a kifejezéssel Youtube-on találkozhatunk. Az ASMR videók ingerei közé tartozik többek között a suttogás, a kopogás, a személyes figyelem és lassú mozgások, amelyek az emberek egy csoportjánál pozitív érzelmi változást és/vagy fejtetői bizsergést idéznek elő. Az ASMR különlegessége, hogy a videóban szereplő személy úgy tesz, mintha gondoskodna a nézőről, mintha valóban egymással szemben ülnének. Ezáltal az ASMR, képernyőn keresztül is kiváltja ugyanazt a folyamatot (relaxáló érzések), amelyet szociális interakciók során tapasztalhatunk meg. Feltételezhető az ASMR egy jobban kutatott jelenség, a mindfulness egyik formájának tekinthető, ugyanis az ASMR élmény is akkor jön létre, amikor az egyének egyszerre figyelnek az ingerekre és ráhangolódnak a testi válaszokra.

Kutatásom célja jobban megismerni ASMR mechanizmusait a mindfulness, az abszorpciók képesség és az affektivitás tükrében, mindezzel elősegítve az ASMR potenciális terápiás felhasználásának jövőbeli kidolgozását.

A online kérdőívcsomagban alkalmazott eszközök: 6 db videó, Mentális Figyelem és Tudatosság Kérdőív, Tellegen-féle Abszorpció Skála, Pozitív és Negatív Affektivitás Skála.

Eddigi tanulmányok alapján feltételezhető, hogy a mindfulness prediktív az ASMR videókra adott reakciókra. Érdekes feltárni a köztük rejlő hasonlóságokat és különbségeket.

Fontos kérdés, hogy az abszorpció az ASMR rezponzívaknál a pozitív élmények intenzitását, a nem rezponzívaknál pedig a negatív érzések intenzitását fokozza-e.

Egyik hipotézisem szerint az ASMR rezponzivitás pozitív korrelációt fog mutatni a pozitív affektivitással, hiszen a rezponzívakra jobban hatnak az ASMR által keltett pozitív érzelmi változások. Lehetséges az is, hogy pozitív kapcsolat lehet a negatív affektivitás és az ASMR rezponzivitás között, ugyanis a negatív affektivitással rendelkező személyeknek nagyobb szüksége van az ASMR-ra, hogy egy optimális nyugalmi szintet érjenek el.

Mindezen eredmények segíteni fognak, hogy jobban megértsem és elhelyezzem az ASMR-t a szakirodalomban a mindfulnesshez képest.

Értelmes munka és autonómia – Kibontakozó felnőttkorú munkavállalók vizsgálata aspirációs és egzisztenciális pszichológiai megközelítésből

Tomku György (Pszichológia mesterszak MA képzés, mesterképzés (MA/MSc), nappali szak)

Konzulens: Balogh Blanka (Erg. és Pszich. Tsz.)

A kibontakozó felnőttkor (Maysseless és Keren, 2013) fejlődéslélektani szempontból kritikus időszak a nyugati társadalmakban élő pályakezdők számára, kiemelt tekintettel a megnövekedett autonómiaigényre. Az öndeterminációs elmélet (Deci és Ryan, 2000) keretei között értelmezett autonómiafogalom hangsúlyozza az intrinzik, belülről motivált aspirációs törekvések fontosságát, mivel azok minőségibb és önazonosabb életvitelt eredményeznek, a külvilág elvárásai által serkentett extrinzik aspirációkkal szemben.

Az autonómiával összefüggésben a terápiás megközelítésből kiinduló egzisztenciális pszichológia hangsúlyozza az értelmes élet értékét, annak élettél való elégedettségre, kiegyensúlyozottságra gyakorolt hatásait. Ezzel összhangban, a pozitív pszichológia neves képviselője, Seligman (2011) az élettél való elégedettséget állítja a középpontba PERMA modelljében, melynek fontos tényezője az értelmes és sikeres munka.

Kutatásom során kvantitatív, keresztmetszeti eljárással vizsgálom a 18-30 év közötti pályakezdőket, a minta tervezett mérete 70 fő. A kvantitatív módszertant félig strukturált interjúk formájában kvalitatív módszerrel is kiegészítem, a lehetséges egyéni különbségek feltárásának céljából. A konstruktumok méréséhez a következő eszközöket használom: Élet Értelme Kérdőív (Martos és mtsai., 2012), Élettél való Elégedettség Skála (Martos és mtsai., 2014), Rövidített Aspirációs Index (Martos és mtsai., 2006), Serdülőkorú Autonómia Kérdőív (Noom és mtsai., 2001), Munka és Értelm Leltár (Steger és mtsai., 2012).

Hipotéziseim és kutatási kérdéseim célja, hogy rávilágítsanak az intrinzik aspirációs törekvések, valamint az értelmes élet és munka között sejtett összefüggésekre, illetve mindezek élettél való elégedettségre gyakorolt hatására a kibontakozó felnőttkorú munkavállalók körében – számításba véve az eltérő anyagi háttérű és tanulmányi státuszú csoportok között vélt különbségeket. A kapott eredmények rámutathatnak az egzisztenciális pszichológia alkalmazási lehetőségeire a munkavállalás területén, emellett támpontot nyújthatnak a pályakezdő fiatalok megszólításához és beillesztéséhez is.

Felhasznált irodalom:

Deci, E. L., Ryan, R. M. (2000). The „what” and „why” of goal pursuits: human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11, 227-268.

Martos, T., & Konkoly Thege, B. (2012). Aki keres, és aki talál – az élet értelmessége keresésének és megélésének mérése az Élet Értelme Kérdőív magyar változatával. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 67, 125-149.

Martos, T., Sallay, V., Désfalvi, J., Szabó, T., & Ittész, A. (2014). Az Élettél való Elégedettség Skála magyar változatának (SWLS-H) pszichometriai jellemzői. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 15(3), 289-303.

Martos, T., Szabó, G., & Rózsa, S. (2006). Az aspirációs index rövidített változatának pszichometriai jellemzői hazai mintán. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 7(3), 171-191.

Maysseless, O., & Keren, E. (2013). Finding a Meaningful Life as a Developmental Task in Emerging Adulthood. *Emerging Adulthood*, 2(1), 63-73.

Noom, M. J., Deković, M., & Meeus, W. (2001). *Journal of Youth and Adolescence*, 30(5), 577-595.

Seligman, M. (2011). *Flourish – Éljen boldogan*. Budapest, Akadémiai Kiadó.

Steger, M. F., Dik, B. J., & Duffy, R. D. (2012). Measuring Meaningful Work. *Journal of Career Assessment*, 20(3), 322-337.

Testnevelés és sporttudomány szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-testneveles>

Elnök: Dr. Freyer Tamás (külsős)

Sí és snowboard versenyzők magyarországi helyzetének összehasonlító elemzése

Bakonyi Hanna (Logisztikai mérnöki képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Hellner Szelina (Testn. Kp)

Magyarország egyik kevésbé ismert sportjai közé tartozik a snowboard és annak különböző verseny típusai.

Azt próbáljuk kutatni, hogy egy olyan országban, ahol a téli sportok nem tartoznak a hagyományos sportok közé, egy versenyzőnek milyen lehetőségei vannak a kezdeti elinduláshoz és tehetségének tovább fejlesztéséhez.

Dolgozatomban olyan síelőket és snowboardosokat is szeretnék bemutatni, akik aktív vagy volt versenyzők az egyik ágba, míg a másikat úzik vagy üzték.

A téli sportok magyarországi helyzetét fogom vizsgálni a két sportág bemutatásával mélyinterjúk által.

Milyen körülmények, adottságok kellenek ahhoz, hogy valaki eljuthasson nemzetközi szintre egy olyan országból, ami nem rendelkezik hegységekkel, mint például Ausztria.

Mik a lehetőségeik a mai fiataloknak, ha nyomdokaiba szeretnék lépni.

A pandémia hatása - Euro 2020

Elek Balázs Krisztián (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak), Weszely Regina Mária (Műszaki menedzser alapszak BSc képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Kincses Gábor (Testn. Kp)

A 2020 elején kialakult világjárvány egyik következménye volt a labdarúgó Európa Bajnokság elhalasztása, amely sok területen érintette a szervező országokat. Közülük az egyik az önkéntes szervezetek tevékenysége, aminek több ezer ember képezi részét. Az ő segítségük nagyban hozzájárul a bajnokság által nyújtott élmények fokozásában és az esemény lebonyolításában. Azonban a jelenlegi helyzet bizonytalanná teszi a programok és rendezvények helyzetét, így az önkéntes pozíciók is kérdéssé váltak. Többek között nem lehet előre tudni, hogy az eredetileg tervezett programok közül mik lesznek megtartva, mennyi ember fog majd részt venni rajtuk és ezekhez hasonló kérdések merültek fel az elmúlt időszakban. Dolgozatunk célja, hogy felmérjük az emberek és a szervezetek álláspontját, illetve ezekből következtetéseket vonjunk le, amikkel segíthetjük a munkájukat és reményeink szerint a publikumnak is egy bővebb képet tudunk adni az Euro 2020 eseményeiről.

Az adatvezérelt sportfejlesztés és a Big Data szerepe a jégkorongban

Garát Zsombor (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak), Gasparics Fanni (Vegyészmérnöki alapképzési szak, nappali BSC képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Bartha Zsolt (Testn. Kp), Dr. Nemeslaki András (Pénzügyek Tsz.)

Minden iparágra, sőt az élet legtöbb szegmensére igaz, hogy a hatékonyság maximalizálásával akarják az emberek a teljesítményüket és annak révén az eredményességüket fejleszteni. Az üzleti életet átható profitorientáltság már magában hordozza a hatékonyság iránti szükségletet. A sportok folyamatos fejlődése és az üzleti világ összefonódása a sporttal megalapozza, hogy a hatékonyság és a teljesítménymaximalizálás a sportban is megjelenjen. Napjainkban nem a kiugró, de bizonyítatlan innovatív ötletek nyernek már teret, hanem a rengeteg adatnak köszönhetően bizonyítottan alátámasztott módszertanok. Ezen óriási adathalmaz a Big Data, melynek hasznosítása és elemzése még gyerek cipőben jár a sportokban. A megfelelő döntések meghozatalára egyelőre még nincsenek kiforrott és bevált metódusok, így ezek meghozatala a szakemberek feladata...

Eredményjelző alkalmazás

Horváth Marcell (Mérnök informatikus szak, alapképzés képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Weisz-Tiba Klára (Testn. Kp)

Mindig is nehézségeket okozott az edzőknek, rendezőknek a különböző sportrendezvényeken a hagyományos, nyomógombos eredményjelzők hosszadalmas, körülményes beüzemelése. Ezen rendszerek többnyire idejét múlt technológiákkal készültek, abszolút nem magától értetődő a használatuk, hosszas időbe telik elsajátítani a vezérlésüket.

Ennek a problémának a megoldására készíték egy telefonos alkalmazást, mely sokkal inkább felhasználóbarátibb, mindenki által érthető, első használatkor is kényelmes alternatívát próbálok nyújtani. Az alkalmazás az Android Studio szoftver segítségével készíttem, fejleszttem, így elsődleges célcsoportja az Androidos telefonok és tabletek.

A kosárlabda nagyon közel áll a szívemhez, kiskorom óta foglalkozom a sportággal, végig jártam a neves szombathelyi Falco utánpótlásiskoláját, így érthetően ez a program is a kosárlabdamérkőzések lebonyolításhoz lehet nagy segítség, az adott szabályokhoz, időkerethez, pontszerzési lehetőségekhez lesz alapértelmezetten igazítva az alkalmazás, bár más sportágakhoz is használható, későbbiekben átfejleszhető, akár a felhasználó által is (pl. időtartam változtatásával).

Két csapat küzdelme során megadhatjuk a szembenálló felek csapatneveit, a szerzett kosár értékétől függően 1, 2, vagy 3 ponttal növelhetjük az adott csapat pontszámát. Természetesen a játékidőt, illetve támadó 24 másodpercet is kedvünk szerint megállíthatjuk, újraindíthatjuk, újabb negyedre kezdhetünk. A faltokat is számolhatjuk mindkét fél esetében, később így jelezve, ha elérték a bónusz büntetővel járó hibamennyiséget.

Akár csak telefonon, vagy tableten keresztül rögzítjük a mérkőzés alakulását, vagy nagyban gondolkozva, egy adott képernyőre átirányítva, esetleg projektorral kivetítve tudjuk nyomon követni a küzdelmet.

Sportolási szokások változása a járványügyi helyzet alatt

Kiss Krisztina (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak), Farkas Bálint (Logisztikai mérnöki képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Riba Gábor (Testn. Kp), Hellner Szelina (Testn. Kp)

Dolgozatunkban vizsgálni szeretnénk hogyan változtak meg az élsportolók és sportolók edzési szokásai a kialakult járványügyi helyzet alatt és ebből adódóan a motivációjuk miképpen alakult. Milyen módon tudták fenntartani állóképességüket, edzőikkel hogyan tudták megoldani a mindennapos edzéseket.

Különböző sportágakat összehasonlítva végzünk kutatásokat a témában, hogy reprezentálhassuk a pandémiás helyzet hatását az élsportolók és sportolók edzéseit, hozzáállását tekintve. Továbbá személyes tapasztalatokra és mélyinterjúkra is építenénk dolgozatunkat.

Adatvezérelt szervezeti működés és digitalizáció a futballklubok világában

Pecze Gábor (Villamosmérnöki szak, mesterképzés képzés, mesterképzés (MA/MSc) szak)

Konzulens: Dr. Danyi Pal (Men. és Vállg. Tsz.)

Napjainkban jelentős informatikai fejlesztések zajlanak, amik hatására már a közeljövőben is jelentős változásokat tapasztalhatunk majd mindennapjainkban. A digitalizáció mindenre hatással lesz.

Az olyan technológiák, mint az Internet of Things, a Big Data és mesterséges intelligencia egyre nagyobb szerepet töltenek a nagyvállalatok életében. Ennek köszönhetően egyes folyamatok átalakulnak, míg mások teljesen háttérbe szorulnak, hogy új irányzatok vegyék át helyüket. A digitalizáció és az adatvezérelt gondolkodás minden üzleti területen helyet követel magának, még az olyan speciális területeken is, mint a futball piaca.

Dolgozatomban először körbejárnám az adatvezérelt szervezetek főbb jellemvonásait, taglalnám a digitális transzformáció hatásait. Ezután bemutatnék pár hagyományos alapokon működő, korábban piacvezető futball klubot, melyek nem léptek az új irányzatok útjára. Velük szembe állítanám azokat az egyesületeket, akik a digitalizáció, adattudomány segítségével jelentős fejlődésen mentek keresztül ezáltal kihívóivá válva az előbbi csapatoknak.

Megvizsgálom a szervezetek menedzsmentjében bekövetkező változásokat, új szereplők megjelenésének fontosságát, úgy, mint sportigazgató, speciális szakértők (étkezési tanácsadók, csapatorvosok, bedobásedzők, stb), adatelemzők.

Bemutatnám azokat a módszereket, eszközöket és eljárásokat, amelyeket az advezéreltség jegyében alkalmaznak, akár játékos kiválasztás akár fejlődéskövetés szempontjából. Majd megvizsgálom, hogy hazánkban milyen módon vannak jelen ezek a tendenciák és milyen újabb spejektívákat nyithatna a hazai piacon.

Végezetül pedig megpróbálnám bemutatni, hogy ez a fajta digitális átalakulás és gondolkodásmód mekkora lehetőségeket tud kínálni a futballnál "hétköznapi" piacok számára.

A koronavírus hatásai a magyar kézilabda csapatokra

Porobic Zita (Marketing MSc képzés, mesterképzés (MA/MSc), levelező szak)

Konzulens: Bartha Zsolt (Testn. Kp)

2020-ban a koronavírus mondhatni az életünk részévé vált. Az életünk minden területét befolyásolja és a sportban sincs ez másképp. Munkám célja az, hogy bemutassam milyen hatásai vannak a Covid-19-nek ha az bekerül egy kézilabda egyesületbe. Hogyan fogja befolyásolni a játékosokat, az edzésmunkát, a mérkőzésekre való felkészülést, valamint a csapatszereplését.

Kézilabda-bajnokságok végeredményének megállapítása vis maior helyzetben

Rácz László (Gazdaságinformatikus szak, mesterképzés képzés, mesterképzés (MA/MSc) szak)

Konzulens: Bartha Zsolt (Testn. Kp)

A 2020-as koronavírus-járvány kihívások elé állította mind a hazai, mind a nemzetközi sportélet döntéshozóit, mivel a május-június időszakban befejezni tervezett bajnokságok mérkőzéseinek nagy részét ugyan már lejátszották, számos, a versenyek végkimenetelét befolyásoló mérkőzés maradt el a bevezetett intézkedések miatt. Egyúttal (többek között az előrelátó intézkedések hatására) a legtöbb sportszövetség a következő évi versenysorozatok megszervezését kezdte el, ehhez azonban több esetben is szükség volt a 2019/2020-as versenysorozatok eredményeinek pontos, helyezéseket tekintve számszerű megállapítására – ezen eredmények döntötték el többek között a feljutás-kiesés illetve a nemzetközi szereplési lehetőségek kérdéseit. A tapasztalatok alapján ez nem minden esetben volt zökkenőmentes, mivel a különböző sportszövetségek más-más elvek mentén hozták meg döntéseiket.

Dolgozatom célja különböző matematikai modellek és statisztikai számítások alapján a lehető legkisebb hibaszázalék valószínűségével és a lehető legpontosabb modellek segítségével egy lehetséges megoldást kínálni a hazai kézilabda-bajnokságok végeredményeinek megállapítására az addig lejátszott mérkőzések számának függvényében.

A bemutatott módszerek, számítási eljárások, modellek mellett a kidolgozott eljárások jóságát is vizsgálom a korábbi évek végeredményei alapján, ezzel is segítve a döntéshozók munkáját a döntések meghozatalakor.

Magyar bajnoki labdarúgó-mérkőzések eredményének előrejelzése valószínűségi és gépi tanulási modellekkel

Pintér József (Matematikus mesterképzési szak (MSc) képzés, mesterképzés (MA/MSc) szak), Ragács Attila (Matematikus mesterképzési szak (MSc) képzés, mesterképzés (MA/MSc) szak)

Konzulens: Molontay Roland (Sztocha)

Labdarúgó-mérkőzések végeredményeinek becslése már a 20. század közepe óta nagy népszerűségnek örvendő kutatási téma. A téma első igazán komoly áttörése Maher angol matematikushoz kötődik, aki 1982-ben Poisson-eloszlással modellezte a csapatok támadó és védekező készségeit, majd ezek segítségével becsülte meg az egyes csapatok által szerzett gólok mennyiségét. A kezdeti modell hibáinak kiküszöbölésére számtalan kísérlet született, ezek közül kiemelkednek Dixon és Coles modelljei. A dolgozatban megvizsgáljuk, hogy hogyan teljesítenek a fenti modellek az OTP Bank Liga mérkőzésein, továbbá saját elgondolásaink alapján igyekszünk a modelleket tovább fejleszteni, hogy még jobb teljesítmény érjenek el a magyar bajnokság adatain.

Újabban gépi tanulási módszerrel is meg lehet közelíteni ezt a problémát köszönhetően a megnövekedett adatmennyiségnek. Rendelkezésünkre állnak az előző három szezon statisztikái, amit az Eredmények.com weboldalról webscraping technikával gyűjtöttünk be Python segítségével. Az adat felderítő elemzése, illetve a szükséges adattisztító lépések elvégzése után a valószínűségi és gépi tanulási modellek illesztését és kiértékelését végeztük el.

A modellek pontosságát az eltalált végkimenetek (hazai győzelem, döntetlen, vendég győzelem) arányával mérjük. Összehasonlítva a modellek mutatóit, azt találjuk, hogy a valószínűségi modellek jobban teljesítenek, mint a gépi tanulási modellek.

Üzleti jog szekció

2020.11.12. 09:00 <https://tinyurl.com/bme-gtk-tdk-2020-jog>

Elnök: Dr. Percz László (Üzleti Jog Tsz.)

Mennyit ér egy videó a YouTube-on?- Az Európai Unió DSM irányelvének hatása a YouTube-ra

Lopez-Müller Jennifer (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Lehóczki Zsófia (Üzleti Jog Tsz.)

A Google YouTube platformja sokak számára ismert és gyakran használt információs társadalommal összefüggő szolgáltatása, amely szerzői jogi szempontból is jelentősen átértékelődött az utóbbi években: egyszerű közvetítő szolgáltatóból tartalmegosztó-szolgáltató lett. A YouTube-on keresztül elérhetővé tett tartalmak és a szolgáltatás igénybe vevőinek (usereinek) számának sokszorozódásával kéz a kézben járt a platform növekedése is. Az elérhetővé tett tartalom mennyiségének és az elért nyilvánosság számának megnövekedésével a szolgáltatói modell is változott, jelentős nyereség realizálódása mellett- de nagyrészt nem az alkotók, a tartalom előállítói számára. Ez a value gap jelenség beavatkozásra ösztönözte az Európai Uniót is.

A jogi környezet változását az Európai Parlament és Tanács (EU) 2019/790 számú szerzői jogi irányelve, az ún. DSM irányelv hivatott előidézni. A DSM irányelv jobb alkupozícióba helyezi a szerzőket és egyéb alkotókat, tartalomelőállítókat számos új, többek között az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat érintő szabály bevezetésével.

Dolgozatomban bemutatom a YouTube korábbi – közvetítő szolgáltatói - felelősségi pozíciójával összhangban alkotott szűrőrendszerét és cselekvési stratégiáját. Ezt követően elemzem a DSM irányelv idevágó rendelkezéseit. Majd e rendelkezésekkel összefüggésben bemutatom, hogy a YouTube-szolgáltatás hogyan változik, változhat meg ennek az új, tartalmegosztó-szolgáltatói szerepnek köszönhetően.

Reklámjog és adatvédelem

Németh Tímea (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés
(BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Szekeres Diána (Üzleti Jog Tsz.)

A modernizált társadalmunkban számos olyan hasznos információ található, ami szükségessé teszi, hogy az adatok védelme szabályozott legyen.

A reklámok mindennapjaink részét képezik. Évek óta használjuk őket, legfőképpen értékesítés növelése érdekében. Sokszínűségük lehetővé teszi bármilyen felületen történő megjelenésüket, legyen szó hagyományos sajtótermékekről, utcai plakátokról, vagy médiaeszközökről, televízióról, rádióról, internetről. Utóbbi, napjaink legnépszerűbb hirdetési felülete, mivel felhasználóinak száma eléri a több milliárdot. A reklámok által elért hatások sokfélék lehetnek, ami a reklám tartalmától, minőségétől és elhelyezésétől függ. Egy nem megfelelő reklám több kárt okozhat, mint hasznot, akár maradandó mértékben is. A jó reklám viszont rövid időn belül kifizetődő lehet. A reklámozás jogi keretei pontosan meghatározottak, kitérnek a megjelenítés szabályaira, a tilalmakra, vagyis hogy mit szabad és mit nem megjeleníteni. Fontos a szabályozások betartása, mivel rossz felületen megjelenő reklám akár az azt megtekintő számára is károkat okozhat, például egy kiskorú esetén.

A reklámozás legcélravezetőbb eszköze a célzott reklámok használata, amelynek keretében a felhasználókról gyűjtött adatokat használják fel, pontosabb hirdetések megjelenítéséhez. Ezek az információk többféleképp megszerezhetők, az egyik eszköz a cookie-k (sütik) használata. Segítségükkel felállítható egy profil a felhasználóról, így olyan hirdetés tehető közzé a számára, amely biztosan az érdeklődési körei valamelyikét érinti.

Az adatfelhasználást szigorú szabályok korlátozzák, az adatvédelem a napjaink egyik legfontosabb része. Mindenhol találkozhatunk olyan helyzettel, ahol bizonyos adataink megadását kéri tőlünk, azonban erre csak meghatározott keretek között van lehetőségük. Fontos tudnunk, milyen jogok illetnek meg minket ilyen esetekben. Az adatkezelést meghatározó 2011. évi CXII. törvény mellett alkalmazni kell az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendeletet, tehát az általános adatvédelmi rendeletet is, mivel Magyarország Európai Unió tagállam. A rendelet célja egy olyan szabályzat kialakítása, amely mindenkire egyaránt vonatkozik, így elősegíti egy egység létrejöttét, és a személyek védelmét. Amennyiben nem tartja be valaki a rendelet és a törvény által meghatározottakat, jogsértést követ el, így eljárás indítható ellene, amelynek súlyos következményei lehetnek.

A véleményvezérek kereskedelmi kommunikációjának jogi szabályozása napjainkban

Nikhazy Ágnes Nikolett (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Nagy Krisztina (Üzleti Jog Tsz.)

Dolgozatom megírása során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy a magyar jog hogyan szabályozza a véleményvezérek keresztül zajló kereskedelmi kommunikációt, melynek eszközeül a közösségi média oldalakat használják. A dolgozatom teljességének érdekében elsősorban meg kívántam vizsgálni magát, a véleményvezér jelenséget, és felértékelődésük miértjét, hogyan is váltak ők a kereskedelmi kommunikáció egyik kulcsfigurájává. A dolgozat második felében pedig kitérek a téma jogi vetületeire, illetve arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal milyen módszerekkel jár el a véleményvezérekkel kapcsolatos ügyekben. A kutatói munkám során a következő ténymegállapításokra jutottam.

A véleményvezérek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek, már hazánkban is. Dolgozatom megírása során arra a következtetésre jutottam, hogy ezeknek a személyeknek négy fő jellemzőjük van, ami sikeressé vagy hatékonyá teszi őket, mint marketingeszközöket. A véleményvezérek személye általában aktív szociális életet él, és legtöbbször a figyelem és a társaság központjában állnak. Ezzel eléri, hogy a csoportjuk tagjai felnézzenek rájuk. Emellett a követők azonosulni tudnak velük, hiszen valamilyen szinten közülük való, viszont mindig magasabb pozícióan szerepelnek. Ezzel kapcsolatosan az is fontos, hogy a véleményvezér annak ellenére, hogy kiemelkedik a többiek közül, elérhető státuszban marad, így a véleménykövetők közelebb érzik magukhoz azokat a tartalmakat, amiket a véleményvezérek megosztanak. A kiemelkedésüknek a legegységesebb oka, a szakértelem egy speciális területen. Ha van egy olyan szakterület, ahol az egyén jártasabb a csoportjának többi tagjához képest, a többiek megfogadják a tanácsait, és befolyásolva vannak a véleménye által. Összességében elmondható, hogy minden célcsoportnak megvan a maga véleményvezére, akin keresztül zajlik a marketing kommunikáció a vállalatok és a fogyasztók között.

A Gazdasági Versenyhivatal 2017-ben három hazai véleményvezér, név szerint Kasza Tibor, Rubint Réka és Dukai Regina vállalkozásai ellen indított versenyfelügyeleti eljárást. Alapvetően a Versenyhivatal azt vizsgálja, hogy a megosztott tartalom megfelel-e a 2008. évi XLVII., fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló törvény szabályainak (Fttv.) A legfőbb szempontjuk pedig az, hogy a megosztott tartalom szponzorált/fizetett mivoltát, megfelelően teszik-e közzé, azaz a fogyasztók számára egyértelműen, jól láthatóan és közérthetően van-e elhatárolva a független, semleges tartalmaktól a reklámjellegű poszt, hiszen amennyiben ez nem teljesül, a véleményvezér, és a vele együttműködő partnerek tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósítanak meg.

A Gazdasági Versenyhivatal a véleményvezérek elleni eljárások során kidolgozta a #GVH #Megfeleles #Velemenyezer című generál klauzulat, melynek legfőbb célja, hogy irányt mutasson minden hazai véleményvezér és minden hazai cég számára abban, hogyan kell megfelelően megjelölni a fizetett tartalmakat és egyértelműen megkülönböztetni azokat a semleges, független tartalmaktól a közösségi média felületeken, ezáltal elkerülhetővé téve a bírságok kiszabását. A dolgozatomban megvizsgáltam, hogy a Gazdasági Versenyhivatal az eddigi három véleményvezérrel kapcsolatos ügyben milyen módon járt el. Általánosságban a #GVH #Megfeleles #Velemenyezer című tájékoztató általános pontjait követte, ám egy-egy

esetnél jóval részletesebben kérték számon az előírásokat, ezeknek részleteit, a dolgozatomban fejtem ki.

A dolgozat megírása során arra jutottam, hogy a Versenyhivatal hatékonyan alkalmazza a már meglévő jogszabályokat, így nem volna feltétlenül szükséges egy új, speciális szabályozást létrehozni a véleményvezérek kereskedelmi kommunikációjának ellenőrzésére.

A jogbérlet intézménye az eltérő vállalkozási formák tükrében a jog szigorú szemüvegén keresztül

Sárkány Péter (Gazdálkodási és menedzsment alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Szekeres Diána (Üzleti Jog Tsz.)

A fő kutatási témaköröm a jogbérlet intézménye, ezért nagy hangsúlyt fektettem erre a részre, ugyanakkor dolgozatomban főként egy átfogó képet nyújt róla. Kezdetben kitérek a jogi személyekre, majd a társas, illetve az egyéni vállalkozási formákat elemzem jogi nézetből. Bemutatom a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó fogalmakat, mint például a szerzői jog, iparjogvédelem, szabadalom, találmány és a védjegy.

A magyar jogtudományban a franchise, mint jogbérlet intézménye van definiálva. A szekunder kutatásokból következően az alábbiak szerint fogalmazom meg a vizsgált tématerületet: A jogbérlet intézménye egy olyan szerződéses kapcsolaton alapuló kipróbált együttműködési forma, amelyben a jogbérletbe adó a jogbérletbe vevő számára (a felek) egy már jól bevált rendszer (szolgáltatás, termék) használatának a jogát engedélyezi bizonyos feltételek és vagyoni ellenszolgáltatás fejében.

A mai franchise rendszerek behálózzák az egész világot, hétköznapjaink szerves részeivé váltak.

Alapításukhoz szükséges egy jellemzően jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság alapítása. A megfelelő gazdasági társaság kiválasztása és megalapítása után tudunk csak a jogbérleti szerződés feleinek szerepébe bújni. Összességében elmondható, hogy a jogbérlet intézményének jogi felépítése bonyolult és sok tényezőtől áll, ám egyáltalán nem kiismerhetetlen.

A fő kutatási célkitűzésként az alábbi kutatási kérdést járom körül: Melyik a legalkalmasabb vállalkozási forma egy franchise rendszer működtetéséhez?

A vezető tisztségviselők jogi felelősségi alakzatai

Simon Márton (Nemzetközi gazdálkodás alapszak BA képzés, alapképzés (BA/BSc) szak)

Konzulens: Dr. Szekeres Diána (Üzleti Jog Tsz.)

Tartalmi kivonat

A vezető tisztségviselők felelősségének jogi hátterét megvizsgálva kiderül, hogy milyen jogszabályoknak kell ezen tisztség betöltőjének megfelelnie általánosságban amikor a gazdasági társaság normál körülmények között működik, továbbá amikor valamilyen esemény hatására a gazdasági társaságot a fizetéképtelenséggel fenyegető helyzet veszélyezteti.

Ezen jogszabályokat megvizsgálva fény derül arra, hogy a vezető tisztségviselők felelőssége már az előtársasági létszakasz idején kezdetét veszi. Ez az időintervallum legalább annyira fontos a felelősségvállalás szempontjából, mint amikor már a gazdasági társaság cégnyilvántartásban szerepel.

Továbbá kiderül, hogy ezen tisztség betöltésével kapcsolatos felelősség nagy része a hitelezők érdekeinek megfelelő magatartást helyezi előtérbe, harmadik személyeknek kell a vezetőnek megfelelnie, követeléseiket kielégítenie. A külső, vagyis harmadik személyek irányába négy felelősségvállalási körülmény szintén arra mutat rá, hogy egy cég jogszerű működésének legfontosabb építőköve a hitelezőkkel szembeni jogilag korrekt helytállás, legyen szó az előtársasági létszakasz idejéről, a cég jogszerűtlen gazdálkodásáról, harmadik személynek szándékosan okozott kárról vagy a céget felhasználva bűncselekmény elkövetéséről, minden esetben a hitelezők követeléseinek kielégítése, rendezése áll első helyen.

Ezen kívül különösen fontosnak tartom azt a kérdést megemlíteni, hogy csődbűncselekmény esetén ki, vagy kik lehetnek azok, akik felelősségre vonhatók, ugyanis nem feltétlenül olyan egyszerű azt gondolni, hogy vezető tisztségviselő tisztséget betöltő személy valóban a kár-
okozó. Erre a kérdésre a hatályos Büntető Törvénykönyv alapján kaphatunk választ.